

Kerstboek

Het Licht schijnt overal

Uitgeverij Ploegsma · Amsterdam

KERSTBOEK

Het licht schijnt overal

Met bijdragen van

H. Th. de Booy, Cor Bruijn, D. A. Cramer-Schaap,
M. Hesper-Sint, Greet Konings, Mien Labberton,
J. F. van Leer, Ruth Sawyer, A. Tanja en Martha de Vries.

Illustraties en omslag van

A. D. Dekkers

en

E. Dekkers-Weiss

UITGEVERIJ PLOEGSMA — AMSTERDAM-C.
MCMLV

INHOUD

	blz.
De schaapskooi in de sneeuwstorm . . . D. A. Cramer-Schaap	3
De vis (Een Kerstnacht in de tijd van de Christenvervolging) Marian Hesper-Sint	8
Joseph en de bomen J. F. van Leer	14
Er is een licht verschenen Mien Labberton	16
Stranding op Kerstavond H. Th. de Booy	21
De mantel voor de koning Greet Konings	26
De ster van Bethlehem Cor Bruijn	31
Er was geen plaats Martha de Vries	35
Het nauwe straatje Ruth Sawyer	41
Zelf aan het werk! A. Tanja en Mien Labberton	46

Ons Kerstboek verschijnt thans voor de vijfde maal. Elk jaar blijkt opnieuw, dat deze uitgave zeer wordt gewaardeerd. De prijsvragen in de rubriek „Zelf aan het werk” ondervinden grote belangstelling. Het laatste jaar kwamen er tegen de 1200 inzendingen binnen; er werden ruim 200 prijzen uitgelooft. Aangemoedigd door dit succes gaan wij verder. Zoals de voorgaande jaren, hopen wij er weer in te zijn geslaagd een goed en verantwoord Kerstboek samen te stellen, met boeiende verhalen voor de leeftijd van 6 tot 14 jaar. De rubriek „Zelf aan het werk” bevat weer een knutsel-afdeling.

UITGEVERIJ PLOEGSMA

De schaapskooi in de sneeuwstorm

D. A. CRAMER-SCHAAP

Bij de stal was Tom bezig het oude paard voor de slee te spannen. Terwijl hij de riemen vastgespte, zag hij er stuurs en ontevreden uit. Oom Torwal kwam met een schapevacht over de arm naar buiten en bleef naast de slede staan.

„'t Is jammer, jongen, dat ik er juist op Kerstavond niet ben,” zei hij, Tom van terzijde aankijkend, „maar morgen hoop ik in de loop van de middag terug te zijn. Ik wilde, dat dat paard buurman Bereklauw maar op een andere dag die trap had gegeven. Maar we kunnen de stumper toch niet met een gebroken been laten liggen. Daarover zul je 't wel met me eens zijn.”

Tom mompelde wat en wierp oom Torwal, toen hij op de bok zat, de leidsels toe.

„Vergeet vooral niet de beesten wat extra voer te geven,” riep oom, zich uit de slee buigend, „en ga, als het niet opklaart, vooral niet te ver van huis. Ik vertrouw de barometer niet, er kon wel eens een sneeuwstorm komen.”

Tom keek ongelovig naar de lichte vlokjes, die uit de lucht kwamen dwarrelen. „Een sneeuwstorm? Onzin!” dacht hij, maar hij zei: „Ik beloof u, dat ik voorzichtig zal zijn.” „Nou, tot kijk dan!” riep oom. Hij klapte met de zweep, het paard trok aan en daar gleeed de slee het hek uit.

Tom bleef hem na staan kijken tot hij achter de bocht verdwenen was; toen draaide hij zich om en slenterde naar de schuur. Hij zou maar beginnen met water te pompen en dan de ruiven met hooi te vullen, wat meer dan gewoonlijk vanwege de Kerstavond.

Toen hij er mee klaar was, haalde hij de hamer en het grote slagersmes en begon een stuk vlees uit de bevroren halve koe te kerven, die buiten hing.

Nadat hij gegeten had en opgeruimd, ging hij bij de kachel zitten. Het was later geworden dan hij gedacht had.

Een vrolijke Kerstavond zou het worden, moederziel alleen op de boerderij! Zonder kerstboompje en zonder geschenk! Vorig jaar had hij dat mes van oom Torwal gekregen, dat hij op Nieuwjaarsdag al verloren had! Dit jaar had hij zelf voor een cadeautje gezorgd, maar door de zware sneeuwval was het hem niet mogelijk geweest naar hun brievenbus op de grote weg te gaan, waarin de postbode eens per week de kranten en

brieven voor oom Torwal stopte. Misschien lagen de echte cowboy-sporen er nu wel in, die hij per brief bij een groot warenhuis in de stad besteld had! Pracht-sporen! Nadat hij ze op het plaatje in de catalogus had gezien, was hij er dadelijk voor gaan sparen. Ze waren duur! Het geld had hij een paar weken geleden al opgestuurd! Daarom had hij dit jaar voor oom alleen maar een nieuwe pijp kunnen kopen.

In gedachten zag hij de sporen voor zich: radertjes zo groot als een dollar, leren riemen om ze vast te maken en aan de gesp twee belletjes!

Als de sneeuw verdwenen was en hij weer met oom naar het dorp kon gaan, zou hij ze aandoen. Dan zouden de belletjes tinkelen als hij de winkels binnenstapte.

Tom stond op en blies een kijkgat op de dikbevroren ruit.

Kijk, het was werkelijk wat opgeklaard! Hij kon best even naar de brievenbus lopen.

Als de sporen er waren, maakten zij de bedorven Kerstavond weer goed.

Hij zou oom Torwals geweer meenemen, misschien kreeg hij onderweg wat onder schot. Hij trok haastig z'n schaapsjas aan, bond een wollen sjaal over zijn oren, greep het geweer en ging op weg.

Hij merkte al gauw, dat het eigenlijk harder sneeuwde dan een uur geleden. Maar nu hij eenmaal buiten was, wenste hij niet terug te keren.

Hij stak dwars de weide over waar 's zomers de paarden graasden; de sneeuw lag er zo hoog, dat het hem moeite kostte vooruit te komen. Toen hij omkeek, was de boerderij verdwenen in een grauwe mist.

Voordat hij de grote weg bereikte, had hij het geluk een konijn te schieten, dat de weg overstak. Hij zwaaide het over zijn schouder en haastte zich verder.

Daar was de bus! Het sneeuwde nu zó hard, dat hij er bijna voorbij gelopen was. Hij wriemelde lang met het sleuteltje vóór hij hem open had. Er lag een postzak in, waarop ooms naam stond en in die zak zaten een paar kranten en een pakje. Het pakje was aan hem geadresseerd! „De sporen!” hij riep het hardop en hij moest even blijven staan om ze te bekijken. Daar had hij ze uit het vloeï gewikkeld, zij waren nog mooier dan op het plaatje: de riemen waren van glanzend leer en de belletjes tinkelden als zilver. Maar hij moest terug, was het niet of plotseling de wind opstak? Bovendien werd hij verblind door de sneeuw, die door de storm in wolken omhoog werd gejaagd. Hij kon niet meer dan een paar meter voor zich uit zien. Maar ongerust maakte hij zich niet, als hij steeds maar rechtuit liep, kwam hij vanzelf bij de paardenwei. Alleen jammer, dat de wind al zijn voetsporen had uitgewist.

Hij strompelde nu meer dan hij liep en al gauw verbaasde het hem, dat hij nog steeds het hek niet zag, terwijl de wind, die hij nu toch in de rug moest hebben, hem recht in het gezicht blies.

Na tien minuten stond hij wanhopig stil, nog steeds geen hek: hij was verdwaald!

Maar het was te gevaarlijk om stil te staan; om niet de kans te lopen te bevriezen, moest hij steeds in beweging blijven.

Nog nooit had hij zich zo ongelukkig en verlaten gevoeld!

Als een schim liep geruisloos een groot konijn vlak langs hem, om terstond in de sneeuwjacht te verdwijnen. Dit bracht hem op een idee: zou hij misschien één van de platgetreden konijnenpaden volgen, zoals er zoveel door de prairie liepen in de richting van de hooimijten?

Hij wilde proberen het konijn te volgen. En inderdaad, hij ontdekte een konijnenpad, dat hier en daar door de wind was blootgelegd.

„Misschien voert het me naar een hooimijt waar ik in kan kruipen,” dacht hij, terwijl

hij weer moed kreeg. Maar ook dit viel niet mee. Hele stukken waren onder sneeuw bedolven en dan moest hij zoeken tot hij het pad weer gevonden had. Dit alles kostte veel tijd en de schemer begon al te vallen. Hij probeerde wat harder te gaan lopen, toen hij opeens zijn evenwicht verloor, een helling afgleed en in diepe sneeuw tuimelde. Hij begreep, dat hij in een greppel terecht was gekomen, krabbelde weer overeind, raapte de postzak, het konijn en het geweer, die naast hem lagen, op, en worstelde verder.

Hij was zo uitgeput, dat hij er naar snakte even te gaan zitten, maar hij wist dat hij dan niet meer op zou staan en zou doodvriezen; daarom zette hij dóór.

Maar wie weet wat er tòch nog gebeurd zou zijn, als hij het paard niet had horen hinniken!

Het hinnikte vlakbij! En dat niet alleen; heel duidelijk rammelde ook ergens een ketting.

Hij begon uit alle macht te schreeuwen, wachtte, en — — — daar kwam een antwoord!

Hij tuimelde naar voren, blindelings, want zien deed hij niets, en voelde dat hij tegen een paard viel, dat voor een wagen gespannen was. Dadelijk daarop verscheen van onder een dekzeil het hoofd van een man.

„Wat zullen we nou hebben?” zei

een stem, „blijf daar niet staan, je tong zou in je mond kunnen bevriezen! Kruip onder het zeil, dan kunnen we praten.”

Tom legde zijn bagage in de sneeuw en klom in de wagen; hij was zo dankbaar, dat hij begon te huilen.

„Kom,” zei de man, „trek het je niet zo aan. Ik ben blij, dat je me gevonden hebt,” en zich omdraaiend riep hij: „Kom maar te voorschijn, jongens! Ze hebben ons ontdekt!”

Onmiddellijk krabbelden drie kleine jongens, waarvan de oudste een jaar of zeven was, naar Tom toe, en keken hem verbaasd aan.

„Wat een bof!” zei de oudste, „we hebben aldoor Eskimootje gespeeld, want Elmo mocht niet weten dat Vader de weg niet meer wist. Maar het was achterin zo vreselijk koud en Elmo begon aldoor te huilen; hij zei dat hij naar huis wou.”

„Dus u bent óók verdwaald?” vroeg Tom.

„Ja, we hebben uren lang rondgezworven. Toen ik je zag, dacht ik, dat je uitgestuurd was om me te zoeken, maar als ik het goed begrijp, ben jij de weg ook kwijt geraakt in de sneeuwstorm.” Hij keek teleurgesteld. „Nou, laten we maar zo dicht mogelijk bij elkaar kruipen en overleggen wat ons te doen staat.”

Er lag stro op de bodem van de wagen en het was er een stuk beter dan buiten, vond Tom. Ook was hij dankbaar, dat er nu mensen waren tegen wie hij kon praten.

De man vertelde dat hij een boerderij had in de buurt van Oudevrouwenkreek. De jon-

gens hadden geen Moeder meer en daarom had hij Kerstmis bij zijn ouders willen gaan vieren, maar de sneeuwstorm had hem overvallen.

Toen hij eindelijk zweeg, viel er een stilte in, die slechts verbroken werd door het huilen van de wind en het klappertanden van de jongens.

„Op de top van die heuvel, daar ben ik nog bijna tegen een hoop stenen opgereden. Eerst dacht ik, dat het een huis was. Waarom leggen ze midden in de prairie een hoop stenen neer?”

„Stenen?” vroeg Tom.

„Nou, door de sneeuw kon ik het natuurlijk niet goed zien, maar 't leek een vierkant ding van platte stenen. 't Is hier twee minuten vandaan!”

„O!” riep Tom, wie een licht opging, „u bedoelt die stenen die Bill, de oude schaapherder, daar heeft opgestapeld! Dat deed hij om de tijd te korten. Maar nu weet ik waar we zijn! Geen kwartier van ons huis! De schaapskooi van de herder ligt even naar links. We zijn er zó!”

„Kunnen we daar vannacht slapen?” vroeg de boer opgelucht.

„Zeker. 't Is een oud krot, maar je zit er beter dan in de kar. We kunnen er een vuurtje maken en er is ook plaats voor de paarden.”

Wat me die boer in z'n schik was!

Ze begonnen met de wagen leeg te maken, toen konden de paarden op gang komen. De jongens werden weer in de kar gezet, de mannen hielpen duwen en al gauw hielden ze stil voor een oude schuur.

De deur stond open. Eerst werd het zeil uit de wagen gesleurd en de binnengewaaide sneeuw verwijderd, daarna richtten ze van het zeil, met behulp van touwen, een tent op in een der hoeken. Vlug het stro op de grond gespreid, en de wigwam was gereed.

De jongens juichten.

„Nu mogen jullie Indiaantje in plaats van Eskimootje spelen,” zei Vader. „Maar eerst leggen Tom en ik een vuur aan en brengen de paarden op stal. Hoe meer zielen hoe meer vreugd!”

Het vermoldme hout van de vloer werd losgebroken en vatte terstond vlam, zodat de jongens zich heerlijk konden warmen.

Elmo zei, dat hij hier best altijd zou willen wonen. „Maar ik heb zo'n honger!” liet hij er klagend op volgen.

Dat deed Tom aan het konijn denken, dat achterin de kar lag. Vader wilde het en verdeelde het in stukken, die hij aan een roestig ijzerdraad prikte en vervolgens in de vlammen roosterde. Het werd het lekkerste Kerstmaal, waarvan zij ooit gesmuld hadden.

Toen zij verzadigd waren en stil naar de vlammen zaten te kijken, zei de boer: „Zo'n vreemde Kerstavond heb ik nog nooit meegemaakt. Maar waar kun je eigenlijk beter Kerstmis vieren dan in een stall!”

Tom knikte. Daar had hij nog helemaal niet aan gedacht.

De boer tastte in zijn zak en haalde er een klein bijbeltje uit te voorschijn.

„Lucas II,” zei hij, en begon te lezen.

Stil luisterden zij naar de bekende woorden van het oude verhaal. Het hout knapte en Elmo was in slaap gevallen.

En opeens was 't Tom of alles wat de man las hier deze zelfde nacht gebeurd was.

Toen de stem eindelijk zweeg, gingen zijn blikken onwillekeurig naar de deur. Zouden daar straks de herders niet door binnen komen?

Toen stond de boer op en Tom ontwaakte uit zijn gepeins. Samen zochten ze wat losse

stenen. Die werden in het vuur gelegd, en toen ze flink heet waren schoof de boer ze voorzichtig onder het hooi om de voeten van de jongens te verwarmen. Daarna dekte hij ze zorgvuldig met een punt van het zeil toe. En weer zag Tom in zijn verbeelding Maria bezig met zorgen voor de kleine Jezus!

Weldra klonk de rustige ademhaling van de jongens en hun vader in de stille stal, maar Tom lag nog wakker.

Het gieren van de wind had opgehouden en door het dak van de deur zag hij aan een wolkenloze hemel één stralende ster. De ster van de Drie Koningen!

In een hoek van de stal hoorde hij de paarden snuiven, het stro ritselde.

„De os en de ezel,” was zijn laatste gedachte.

Toen vielen ook zijn ogen dicht.

De vis

Een Kerstnacht in de tijd van de
Christenvervolging

M A R I A N H E S P E R - S I N T

Languit lag Simon op de houten bank, die hem overdag als zitplaats en 's nachts als bed diende. De hardheid deerde hem niet, hij was wel gewend aan een hard bed. Maar deze avond wilde hij niet slapen, want na vele donkere nachten was er het maanlicht, dat een zilveren band spon door de smalle muurspleet, hoog in de ruwe stenen kerker, tot de muur naast de bank.

Hoeveel weken was hij hier nu al? De jongen was de tel allang kwijt geraakt. Een rilling doorhuiverde hem. Hij wist dat het de koorts was, die iedere avond opkwam en die hem beurtelings deed rillen en in gloeihitte neerliggen. Het kwam door zijn gewonde voet, die niet wilde genezen en, als op zovele avonden dat hij, door de koorts gekweld, rondwoelde, zag hij het gebeurde weer voor zich.

Ze waren samengekomen in de schuur van Jona, de wijnbouwer. De keizer liet de Christenen fel vervolgen en velen waren al gruwzaam ter dood gebracht. Daarom vergaderden de mannen telkens op een andere afgelegen plaats en deze schuur in de wijnbergen leek zo veilig. Hij werd immers 's winters nooit gebruikt en ze waren, elk apart, er stil heengeslopen.

Maar het verraad loerde altijd aan alle kanten, het verraad was immers ook zelfs vlak bij de Heer geweest. Welke opvolger van Judas zou hen hebben aangebracht? Ze hadden die avond geluisterd naar één van de oudste mannen, die zelf als kind nog door de Heer van zijn blindheid was genezen. Midden onder het slotgebed was één van hen met een ruk opgestaan en naar een kier tussen de planken van de wand gesnel, omdat hij meende geruchten te horen. Geschrokken waren toen allen opgesprongen en hadden doodstil geluisterd. Aan de voet van de berg was licht gekletter van wapenen geweest en gegons van stemmen.

Zulke ezels! dacht Simon.

Naar alle kanten waren de mannen gevlucht. Maar hij, Simon, was gestruikeld over een scherpe steen, hij had zijn hiel lelijk gewond en toen hij, hinkend, verder sloop was het te laat en werd hij gegrepen. Met nog twee anderen was hij nog diezelfde nacht naar de stad en in de gevangenis gebracht. Zijn vader was dus gelukkig ontkomen. Maar hij was sindsdien in de kerker, aan de muur geketend, wachtend op wat . . . ?

O, als hij toch niet geketend was, dan zou hij proberen te ontsnappen. Hij was zo smal en tenger voor zijn zeventien jaren, hij kon best door die spleet kruipen. Ach nee, je kon toch ook niet als een vlieg tegen die hoge muur oplopen? Hij zuchtte diep, de gedachten woelden door zijn koortsige hoofd. Nu zou hij wel ter dood worden gebracht. Hij streed met zichzelf, want hij had zo graag voor zijn Heer willen *leven* . . .

Zuchtend, met een kreun van pijn, omdat de ijzeren band om de enkel de gezwollen voet knelde, draaide hij zich om naar de maanbeschenen muur. Toen zag hij op de grauwe steen, wat in het schemerdonker nog aldoor voor hem onzichtbaar was gebleven: een vis, moeizaam in de muur gekrast.

Een vis! Dat was het geheime teken van de Christenen. Hier had dus eerder een Christen gezocht, een *broeder* . . .

Een gevoel van grote rust en vrede daalde in het hart van de jongen. Wat anderen vóór hem hadden doorstaan, kon hij óók! Ineens besepte hij, dat het niet genoeg was voor zijn Heer te willen leven, dat hij ook bereid moest zijn voor Hem te sterven. Toen hij zich weer omwentelde, zag hij door de spleet ook een ster en het viel hem in, dat het wel ongeveer de geboortenacht van de Meester moest zijn.

Wat was er voor geschuifel bij de deur? Zo laat kwam de bewaker nooit. Schoof de grendel zo zacht? Of verbeeldde hij het zich maar? Simon was gaan zitten en keek gespannen naar de deur.

Werkelijk . . . die ging open, langzaam en voorzichtig. Wat had dat te betekenen? Het was de bewaker. Deze legde de vinger op de lippen, sloot onhoorbaar de deur, legde een lange stok neer, zette toen een kleine lantaren, die hij onder zijn mantel verborgen had gedragen, naast Simons voeten en ontsloot de ketenen. Toen zei hij, zó zacht dat de jongen scherp moest luisteren: „Om wille van de Meester, Wiens geboortenacht het is, kom ik je bevrijden. De hele wacht is stomdronken, ik heb meegelald en gedaan als òf.” Grimmig vervolgde hij, opstaand: „Vreemd, dat ze juist *deze* nacht zich wilden be-drinken!”

Toen scheurde hij een reep van Simons gehavende kleet en hing deze, met behulp van de stok, aan de rand van de muurspleet.

Simon, volkomen overrompeld door de onverwachte gebeurtenis en vol verheugde verbazing zelfs hier een broeder-Christen te ontmoeten, had gezwegen, maar zei nu, bezorgd: „Ge zult moeite krijgen . . .”

De man schudde het hoofd. „Laten ze dat raadseltje maar oplossen, er zijn meer wonderen gebeurd en het maakt ze bang. Mij gebeurt niets, maar jij zult verder jezelf moeten redden. Kun je lopen?”

Simon deed enkele stappen. Hij verbeet de pijn, de vrijheid lokte. De bewaker voerde hem door vele gangen, toen ontsloot hij een poortdeur, maar voor hij deze opentrok, legde hij de hand op het hoofd van de jongen en zei zacht: „De Heer behoede je.” En voordat Simon een woord van dank kon uiten, had de man hem naar buiten geduwd en de poort gesloten.

Toen werd Simons waakzaamheid gewekt. Het was zaak snel uit deze omgeving weg te komen. Maar waar bleef hij in deze vreemde stad? Het kon nog niet zo héél laat zijn en hij moest wachten tot de volgende morgen, bij het krieken van de dag, de poorten werden geopend. Hij moest de stadsmuur zien te vinden en daar in de buurt een schuilplaats zoeken.

Huiverend in zijn gescheurde kleren strompelde hij voort, de pijn was ondragelijk. Hij

liep en liep . . . en vond de rand van de stad niet. Ging hij misschien in een kring? De enkele nachtwandelaars durfde hij niets vragen. Juist wilde hij weer een hoek omgaan, toen er vóór hem een groot tumult losbrak. Vloeken, geschreeuw, hij zag een glimp van een kluwen vechtende soldaten, die blijkbaar een wijnhuis waren uitgesmeten. Snel trok hij zich weer om de hoek terug en hinkte, hinkte . . . zo snel hij kon. Waarheen . . . ? Hij zag een kleine stenen poort en dook erin. Diep erachter lag een maanbeschenen hof. Toen hij in het donker stond uit te hijgen, schrok hij hevig van een diepe stem, die zacht vroeg: „Wie is daar?” Juist wilde hij weer vluchten, toen een deur onder de poort verder openging waardoor hij in het licht van een lamp kwam te staan, die door een oude, gebaarde man werd omhoog geheven. De oude keek hem van het hoofd tot de voeten doordringend aan en zei: „Ge zijt wel in nood? Kom binnen.”

Maar honger, ontbering, pijn en angst waren teveel geweest, bewusteloos zakte Simon ineen.

Hij ontwaakte na korte tijd en vond zichzelf, vol verbazing, liggend op een bank met zachte kussens, met een smaak van wijn in de mond. Bij zijn voeten stond de oude man en wreef met zachte, maar toch stevige bewegingen het vuil uit de wond, terwijl een jongere man er uit een kruik, voorzichtig, warm zoetgeurend water over goot. Het deed pijn, maar luchtte toch op. Toen wond de oude man er een reep linnen omheen en de ander drenkte deze rijkelijk met het water. Dat deed goed! De jonge man zette de kruik neer, strekte zijn rug en zei lachend: „Wat hebt ge nu voor een vreemde vis gevangen, Antonius?”

„Als het al een vis is, is hij lelijk in de mazen van het net blijven hangen,” luidde het antwoord. Met een handgebaar wees de oude man op de andere voet, waarvan de enkel ook geschaafd en ontveld was en duidelijk de sporen van de ijzeren ring toonde. Hij wreef er wat balsem op en wikkelde ook deze in. Doodstil lag Simon, maar zijn gedachten vlogen: Weer die vis, was het een grapje, of wat bedoelden ze? Ondertussen gluurde hij door zijn oogharen rond en zag dat hij in de werkplaats van een houtsnijder lag. Op een plank stonden poppen en ander speelgoed, en enkele dozen. En daar, op de tafel, nog niet helemaal gereed, stond op een voetstuk een fraai gesneden vis. Wéér de vis . . . Antonius liet de ander wat werk zien. Van de plank nam hij een rijkbesneden doos. „Besteld door Nero zelf,” zei hij.

De ander floot even door de tanden. „Ge durft.”

„Hoe dichter bij 't gevaar, hoe minder verdacht,” lachte Antonius. „Hier Jacob, dat is vrolijker.” Door twee latjes langs elkaar te schuiven bewoog een vrouwenfiguurtje heen en weer, alsof ze deeg rolde. Nu wist Simon ook hoe de ander heette, die hartelijk lachte en zei: „Ge bedenkt ook telkens weer iets anders, het is werkelijk aardig. Wilt ge nog niet gaan slapen, Antonius? Dan ga ik weg.”

Antonius schudde het hoofd. „Blijf gerust nog wat,” zei hij en vervolgde toen, zeer zacht fluisterend: „Ik wil wakker zijn op het heilige uur.”

Simons scherpe, jonge oren hadden het toch verstaan. Een schok ging door hem heen en het kleine gerucht deed de mannen omzien. „Kijk, onze jonge vriend is wakker.” De oude man goot uit een kleine kruik iets in een beker en gaf deze aan Simon. „Bitter, maar goed voor de koorts,” zei hij, glimlachend, en terwijl de jongen het bittere goedje dapper slikte, haalde de oude man een schotel melk, brak wat brood, doopte het in en voerde Simon. Het smaakte hem heerlijk. „Wil je ook wat brood, Jacob?” vroeg de oude man.

„Een jonge maag is altijd hongerig,” klonk het lachend. Toen aten de mannen ook een

stuk brood en dronken een beker wijn. Plotseling was er buiten weer geschreeuw. Simons handen grepen wild in de kussens en hij wilde zich oprichten, maar de oude man hield hem tegen. „Stil, stil, het zijn maar dronken soldaten. Vertel liever eens van wie je een zoon bent?”

Zou hij het zeggen? Zou hij werkelijk bij Christenen zijn? „Spreek maar, mijn zoon, ik zal je niet verraden, wat je ook hebt misdaan,” klonk het zacht.

„Ik ben Simon, de derde zoon van Justus, de wever. Ik heb niets misdaan. Gij... gij zijt toch Christenen?”

Antonius zag de angst in de jongensogen en knikte geruststellend. „De Heer zij gedankt, dat Hij je hierheen voerde.”

„Het is het tweede wonder vanavond,” zei Simon en toen vloeiden de belevissen als een stroom van zijn lippen. De mannen luisterden ernstig en toen Simon was uitgesproken, zei de oude man, zich tot Jacob wendend: „Wil je bij zonsopgang naar mijn zuster gaan, Jacob? Haar dochter Anna zou dezer dagen komen om mijn huisje met bezemen te keren. Dat zusterskind ga je halen, dat wil zeggen: haar kleren: het meisje ligt hier al.” Hij wees op Simon.

„Prachtig!” riep Jacob. „Ge zijt toch een slimme vos! Hij zal die paar vlassige baardharen goed moeten afsnijden en met dat smalle bleke gezicht in de hoofddoek zal hij werkelijk een meisje lijken. Zacht spreken, zodat je stem niet overslaat, nicht Anna!” Jacob schaterde, hij kreeg er hoe langer hoe meer plezier in. „Haha, Antonius, nu zult ge zelf moeten schoonmaken.” Toen lachten ze alle drie, maar Simon zei, dat hij best vrouwenwerk wou doen als zijn voet beter was. „Komt wel goed,” suste Antonius en Jacob zei: „Ik zal Izaäk, de kameeldrijver, als hij met de karavaan uittrekt, een boodschap meegeven voor Justus.”

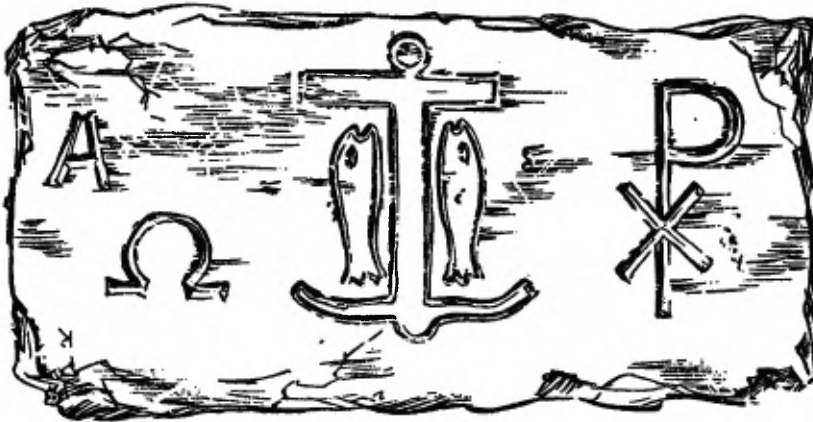
„Zouden ze me hier niet vinden?” vroeg Simon, die liever zo ver mogelijk was gevluht. Antonius schudde het hoofd. „Er komt wel eens meer een vrouw mij helpen en het treft nu zo, dat ik Anna juist verwachtte. Blijf in huis, ze zullen je bij de poorten zoeken, niet als dienstmaagd in het huis van de oude Antonius.” Het was waar. Later zou hij weer terug kunnen gaan, misschien nog wel als meisje. De Heer was met hem, hij moest op Hem vertrouwen.

Antonius, die door een venster naar de stand van maan en sterren had gekeken, zei: „Het zal ongeveer de tijd zijn. Wil je mee de hof in?” Simon knikte. Antonius sloeg hem een wollen kledingstuk om en Jacob droeg hem als een kind naar buiten, de ommuurde tuin in, waar nu, in de winter, zelfs nog wat geur van kruiden hing. Hij zette de jongen voorzichtig neer op de gezonde voet en steunde hem.

Zo stonden ze daar op het geboorte-uur van de Meester.

Doodstil was het nu overal. Het leek of alles wat leefde de adem inhield op dit heilig ogenblik. De mannen dachten aan het Kind van Bethlehem, in armoede geboren, in ellende gestorven voor hen en voor allen die Hem wilden aannemen. Ze sloegen de ogen op naar de hemel met de glanzende maan en de miljoenen fonkelende sterren, nietig voelden ze zich, stofjes in het oneindig heelal, maar toch: kinderen Gods, die mochten getuigen van hun Verlosser. Zacht zei de oude man: „We zijn nog met te weinigen, vervolgd en bespot, maar het zaad wordt gestrooid en het zal eenmaal vruchten dragen tot in alle uithoeken van de aarde.” In Simons hart begon een diepe gloed te branden, hij was misschien één van de geringste volgelingen van de Meester, maar toch mocht hij blijven leven om te zijn: drager van het Licht.

En met deze heerlijke gedachte viel hij, overmand door zwakte en vermoeidheid, plotseling in slaap. Hij wankelde, maar Jacob greep hem en behoedzaam werd de jongen teruggedragen en ter ruste gelegd.

Joseph en de Bomen

J. F. VAN LEER

De kleine Jezus sliep in een kribbe. Maria, zijn moeder, lag op de grond er naast, met haar hoofd leunend tegen Josephs knie, want hij had beloofd op het kindje te passen, terwijl zij wat zou rusten.

Joseph dommelde ook even en droomde van zijn huis in Nazareth, toen opeens het kindje even zacht huilde. Maria roerde zich in haar slaap, en Joseph schrok wakker.

De stal was donker, slechts een ster scheen door een lange spleet in het dak en wierp een lichtstraal over de kribbe, waar een os, een ezel en een paard bezig waren om de laatste bosjes hooi er uit te trekken. Joseph stond heel zachtjes op, om Maria niet wakker te maken. Een klein bibberend kreetje deed hem gewaar worden dat de kribbe leeg was,

en dat het kindje nu geen zacht hooi meer had om op te liggen, en zelfs geen dekking om het warm te houden.

Op een boze toon joeg Joseph de beesten naar de verste hoek van de stal. „Hadden jullie niet tot de ochtend kunnen wachten?” beet hij hun toe, terwijl hij de os een klap op zijn lenden gaf. „Kijk eens wat jullie vraatzucht gedaan heeft! Het kind zal van kou bevriezen.”

De klank van de klap en een lang-

gerekte kreet van kou van het kind maakten Maria wakker. Zij richtte zich op, steunend op haar elleboog.

„Och, Joseph,” zei zij, „sla de arme beesten niet. Het was hun hooi. Als zij te hongerig waren om het ons te lenen, hebben wij geen recht om boos te zijn. Geef mij het kind maar, dan zal ik het in mijn mantel wikkelen.” Nog mopperend tilde Joseph het kind uit de kribbe op en legde het in Maria's armen. Maar de blauwe mantel die Maria over het wiel van een oude wagen gelegd had om te drogen, kon toch niet gebruikt worden. Hij was nog nat van de sneeuw die gevallen was, toen zij en Joseph een schuilplaats in de stal zochten. Joseph keek even naar het bibberende kind en zijn ogen stonden droef.

„Niemand wil ons helpen,” zei hij bitter. „De baas en zijn vrouw wilden ons geen onderdak geven in de herberg, en de dieren willen ons geen hooi lenen om het kind warm te houden. Iedereen is tegen ons.”

„Niemand is tegen ons,” antwoordde Maria, terwijl zij het kind wiegde en liefdevol naar Joseph keek. „De herbergier en zijn vrouw gaven ons hun stal, omdat wij erg moe waren en hun huis zo vol was, dat zij er geen plaats voor ons in hadden. De dieren gaven ons hun kribbe, omdat er geen wieg voor ons kind was. De mensen en de beesten zijn ons van dienst geweest, misschien zullen de bomen ons verder helpen. Och Joseph, zeg hun dat wij verkleumen en wat takken voor een vuur nodig hebben.” Joseph sloeg zijn mantel van schaapsvel om, opende de staldeur en trad naar buiten in de sneeuw. De aarde was wit, maar de sneeuwvlokken waren opgehouden te vallen en de lucht was helder en

bezaaid met sterren. De schrale bomen strekten hun kale takken hemelwaarts, terwijl hier en daar een kleine ijspegel hing, als een flonkerend juweel verloren aan een twijg. Er stonden vijgebomen, olijven, kleine ineengedrongen eiken en een verdorde hulst. In die tijden droeg de hulst geen rode bessen, en zijn bladeren waren niet het hele jaar door groen, maar vielen af als de herfst begon, kale takken achterlatend. Hij stond er zó lelijk bij, dat Joseph zijn jas met een nijdige ruk los trok toen de wol van zijn schaapsmantel in één van de takken vasthaakte. Hij draaide zich om en monsterde de vijgeboom.

„Als de zon schijnt, heeft de vijg zó veel vruchten,” dacht Joseph, „dat hij een paar takken heus niet zal missen. Ik zal het de vijg maar vragen.”

Maar de vijgeboom was verontwaardigd. „Weet je wel wat je vraagt?” was zijn antwoord.

„Slechts een paar takjes om een vuur te maken om een klein kind te verwarmen,” pleitte Joseph.

„Mijn takken versieren de heuvels het hele jaar door,” antwoordde de vijgeboom hooghartig. „Bij warm weer zijn zij met fruit overladen, en hebben de kinderen van Bethlehem er hun vreugde aan. Ook wanneer ik geen vrucht draag, vindt iedereen mijn zilveren schors prachtig. Moeten deze mooie takken ten bate van één enkel kind verbrand worden, als zo velen er van genieten kunnen? Neen, zoek je takjes maar ergens anders, oude man.”

Bedroefd en teleurgesteld vervolgde Joseph zijn weg.

Het werd kouder en kouder, en hij maakte zich ernstig bezorgd. Hij versnelde zijn pas de heuvel op, links en rechts zoekend, totdat hij bij een groepje olijven kwam. Zij schenen zo zachtmoedig en vriendelijk in het licht der sterren, dat hij er zeker van was, dat zij hem zouden helpen. „Och bomen,” zei hij, „in een stal hier dichtbij, naast de herberg, bevriest een kindje bijna van kou. Er brandt geen vuur. Geef mij alsjeblieft wat stukjes van jullie schors voor brandhout, zodat ik het kind en zijn moeder verwarmen kan.”

„Hoor je dat?” snerpte de oudste olijf, terwijl zijn takken van woede trilden. „Moeten wij, die olie en vruchten aan alle hongerige kinderen van Bethlehem geven, van onze schors, die ons warm houdt, ontdaan worden, omdat één vreemd kind koud is? Ga terug naar je eigen huis en ga dáár hout zoeken.”

„Ja, ga terug naar je eigen huis,” riepen de andere olijven in koor. „Vind daar maar je brandstof, oude man.”

En weer ging Joseph verder. Even later stond hij voor een paar eiken. „Willen jullie een handje takken geven?” vroeg hij bedeesd. „Er ligt een kind in de stal, dat huilt van kou. Als ik geen vuur er voor kan stoken, gaat het dood.”

Maar de eiken antwoordden ruw: „Laat ons met rust. Waarom moeten wij lelijk en kaal worden voor een vreemdeling, als de kinderen van Bethlehem zo van ons houden? In de lente versieren zij hun huizen met onze bladeren, en in de herfst spelen zij met onze eikels en galappeltjes. Hoe meer takken je brandt, hoe minder bladeren en eikels kunnen wij dragen. Ga weg, en zoek je brandstof ergens anders.”

Treurig liep Joseph het pad terug.

„Maria had geen gelijk,” dacht hij. „Van de bomen kunnen wij geen hulp verwachten.” Net had hij dit gemompeld, toen iets in de vacht van zijn mantel haken bleef — het was de lelijke hulst.

„Laat mij je helpen, Joseph,” drong hij aan. „Niemand zal mij missen, want ik ben zo

dor en lelijk. Ik draag geen vrucht om te eten of om mee te spelen. Mijn bladeren prikken zo, dat niemand ze plukt om er zijn huis mee te versieren, en zij sterven zo gauw af, dat zij het landschap niet mooi maken. Dit is de eerste keer dat een kind iets gevraagd heeft dat ik geven kan. Neem mij maar, Joseph."

Daarop maakte Joseph de aarde los rondom de wortels van de hulst, en trok de boom uit de grond. Toen droeg hij hem op zijn schouder naar de stal, brak hem in stukken en maakte er een heerlijk vuur mee. De hele nacht knapperden de takken in het vuur met een regelmatige gloed, en de hele nacht door was de stal warm en kon het kind rustig slapen. 's Ochtends, toen het vuur bijna uitgedoofd was, gloeide de as rood in een hoop op de grond, en nog was de stal lekker warm.

„Arme kleine hulst!" dacht Joseph hardop, „niets is er van jou over."

„Gezegende kleine hulst," zei Maria, „jij hebt het Christuskind verwarmd. Omdat jij dat gedaan hebt, zal iedere hulst op de hele wereld bladeren dragen die altijd groen zullen blijven, met bessen zo rood als de vonken in de as van dit heilige vuur. En als de kinderen het Kerstfeest vieren, dan zullen zij hun huizen opvrolijken met hulst."

Sinds die nacht is de hulst altijd groen gebleven en heeft hij bessen gedragen, zo rood als vuur, terwijl de mensen er hun huizen met Kerstmis mee versieren.

Er is een licht verschenen

MIEN LABBERTON

Ergens in het hooggebergte van Zwitserland ligt een klein dorpje. Het bestaat uit niets anders dan kleine houten woningen, die lang geleden licht van kleur zijn geweest, maar nu is het hout bruinverveerd door weer en wind. Donkerbruin. Op enkele van die huisjes staan in de gevel spreuken uitgebeiteld. Dan steken de letters licht af tegen het donkere hout. Dat zijn altijd spreuken, die er op wijzen, dat de bewoners van het huis hun vertrouwen en hun hoop stellen op God. „*Das Haus gebaut — auf Gott vertraut,*" staat er op één der huisjes. Het huis gebouwd — op God vertrouwd. „*Deinen Glauben kann niemand rauben*" staat er op een ander. Je geloóf kan je door niemand ontfroefd worden. En al die donkere huisjes staan vlak rondom een witte kerk, een kleine kerk, maar met een hoge, spitse, witte toren, die naar de hemel wijst. 's Zondags zitten alle bewoners van het dorpje des morgens of des avonds in dat kerkje en luisteren naar wat de prediker hun te zeggen heeft, mannen, vrouwen en kinderen. En de hele week staat dat kerkje met zijn slanke toren als een veilige wachter in hun midden. Maar er zijn ook nog andere woningen. Die liggen daar niet zo gezellig tussen de andere in, maar die liggen hoger, véél hoger, tegen de berghellingen op. Erg eenzaam liggen die daar, vooral als de zomer voorbij is. De bewoners van diè huisjes hebben nog méér behoefte dan de anderen, om 's Zondags naar dat kerkje te gaan, al moeten ze er ook vaak in de wintermaanden een zware tocht voor maken door de dikke sneeuw, die de smalle paadjes langs de diepten gevaarlijk maakt, omdat je de randen dan niet kunt zien.

We gaan nu naar het hoogstgelegen van deze eenzame woninkjes toe. Het is de dag vóór Kerstmis, de dag dus, waarop „Kerstavond" begint. Je moet door bergen van

sneeuw waden, vóór je bij het houten buitentrapje bent gekomen, dat naar de „omloop” voert — een soort smal balcon rondom het huis — waarop alle kamers uitkomen. Ook op dit huis staat een spreuk. *Mit frommem Mut ist 's Leben gut*” staat er op. Met vrome moed is het leven goed. Je voelt dadelijk, dat dit de spreuk moet zijn van een ernstige en toch blijmoedige, flinke man. Zo was de man ook gewéést, die dit huis had gebouwd. Maar dat is al lang geleden, hij leeft niet meer. Die er nu in woont, is zijn kleinzoon, met zijn vrouw en twee kinderen.

Ze zijn met zijn vieren in de keuken, die tegelijk ingericht is als woonkamer. Het is het grootste vertrek van het huisje. En, wat helemaal niet prettig is, al is het de dag vóór Kerstmis, géén van de vier gezichten staat vrolijk en blij. En vanavond zal toch in het witte kerkje het grote Kerstfeest zijn, het grootste feest van het jaar! Dan zal het hele dorpje, met alles wat daarbij hoort, elkander ontmoeten. Dan zal de lichtende Kerstboom branden. Dan zullen ze allen hun liederen zingen. Er zullen mooie verhalen worden verteld en geschenken worden uitgedeeld. Het zal de blijdste avond zijn van het hele jaar. Maar deze vier gezichten staan niet vrolijk.

Dat van Martin Tresch, de vader, staat nors en zwijgzaam. Je kunt zien, dat hij danig uit zijn humeur is. Het gezicht van zijn vrouw Käthe is betrokken. Het lijkt wel of ze stilletjes heeft gehuild. Het dochttertje, de twaalfjarige Greteli, kijkt bang. En Alois, de veertienjarige zoon, kijkt nu eens naar zijn moeder, dan weer naar zijn vader; het is duidelijk, dat hij in grote tweestrijd is.

„Bedenk je nog eens, Martin,” zegt de vrouw.

Hij slaat met de vuist op tafel. „Ik hoëf me niet meer te bedenken. Ik heb je gezegd hoe het gaat en zoals ik het gezegd heb, zo blijft het. Al dat gedoe met die lichtjes en dat zingen en verhaaltjes vertellen is goed voor vrouwen en kinderen. Jij gaat er met Greti maar naar toe. Maar ik heb wat beters te doen. Nu iedereen naar die kerk gaat, kan ik ongestoord schieten. Ik ga op gemzenjacht en Alois is haast vijftien, die is ook geen kind meer, die gaat met mij mee. Uit.”

De adem van Alois ging zwaar. Hij wist niet of hij het prachtig of verdrietig vond. Hij zei geen woord. Ik ben nog geen veertien en een half, stond hij te denken.

„Maar het is zo gevaarlijk!” kreet de vrouw. „Het is geen helder weer, er is sneeuw op komst, er is geen maan! Bedenk je toch! Denk om de jongen! En ... en ... denk toch ook om het Christuskind!”

De man begon hard te lachen. „Daar ben ik nou wel te oud voor geworden,” zei hij spottend. „Voor een boom met lichtjes en een muilezelkrib kan ik geen goeie gemsbout laten schieten! En Alois moet een man worden, een flinke man, die het leven aandurft. Mens, dat staat toch op ons huis, dat je moedig moet zijn om een goed leven te hebben! Nou dan!” En weer lachte hij.

„Je vergeet één woordje, Martin,” zei de vrouw. „Het voornaamste.”

Maar hij luisterde niet meer. Hij liep naar de wand, waar zijn geweer hing en begon het schoon te maken. Alois wierp een aarzelende blik op zijn moeder, maar dan liep hij vlug op zijn vader toe. Dat geweer trok hem aan. Zou hij er óók een mee mogen nemen? Hij kon al best schieten!

„Gaan we op ski's, vader?” vroeg hij.

„We nemen ze in elk geval mee. Doe je skischoenen aan en doe je spijkerlaarzen in je rugzak, met een lantaarn en een homp brood. We gaan over een half uur weg. En als jullie vrouwen vanavond uit de kerk de berg opgaan, zul je in ons huis het licht zien branden, Käthe. Daar kun je dan op toe lopen, dat is makkelijk voor je.”

Ze zweeg. Ze wist dat het nutteloos was, nog iets te zeggen. Zwijgend reikte ze Alois vanuit de kast een nieuwe dikke trui toe, die ze voor hem had gebreid. Daarin zou hij het tenminste niet koud hebben. Een half uur later keek ze hen na. Alois wuifde nog achterom, maar haar man liep stevig door. „Alois draagt óók een bos touw,” zei Greteli bewonderend. Ze vond haar broer opeens zo heel erg veel ouder en groter dan ze zelf was. Twee uur later sloot moeder Käthe haar deur en hing de sleutel aan de gewone spijker. „God geve, dat hij werkelijk eerder thuis is dan ik,” zei ze in zichzelf. Maar in haar hart was ze onrustig. En op de lange weg naar de kerk, een tocht van ruim anderhalf uur, waren haar gedachten, terwijl ze haar best deed opgewekt met Greteli te praten, voortdurend bij die twee, die nu door het eenzame hooggebergte zwalkten. Natuurlijk konden ze het vlees van een gems goed gebruiken! Maar was dat waard, er het Kerstfeest voor te verzuimen en het zingen ter ere van het Christuskind? Of was het eigenlijk zó, dat Martin daar niet meer om gaf, en was die gems maar een verzinsel om zijn zin door te drijven? Maar wie wou op Kerstavond schieten? Toen ze in de kerk haar plaats had ingenomen, boog ze het hoofd en bad in stilte voor haar man en zoon. Terzelfdertijd waren Alois en zijn vader een heel eind van huis. Ze hadden met een ste-

vige pas gelopen en Alois had soms moeite gehad, zijn vader bij te blijven. Vooral toen het pad hoe langer hoe slechter werd en eindelijk geheel ophield, zodat ze alleen nog maar klauteren konden. „We moeten opschieten,” zei Martin Tresch, „het wordt veel te vroeg donker, ik vertrouw de lucht niet.”

„Moeder zei al, dat er sneeuw zou komen,” zei Alois.

„Vrouwen hebben van het weer geen verstand,” bromde Martin. „Kun je niet wat vlug-

ger? We zijn bijna bij het plateau waar ik met de kijker gemzen heb gezien.”

„'t Is zo steil,” zei Alois. „Kan ik niet met een touw?”

„Ben je màl, jongen! Als we nu al een touw nodig zouden hebben! Ben je een Zwitser of niet? 't Zal straks nog wel anders worden!”

Alois beet zijn tanden op elkaar. Even dacht hij aan zijn moeder en zijn zusje, die nu op weg zouden zijn naar de kerk. Waarom had Vader dit juist vanavond gewild? Als het zou gaan sneeuwen, zou de lantaarn niet veel licht kunnen geven. Opeens slaakte hij een kreet. Hij struikelde en viel. Op hetzelfde ogenblik greep zijn vader hem beet. „Doe niet zo stuntelig,” zei hij. „Als ik je niet gegrepen had, was je de helling afgerold, begrijp je dat? Loop in mijn voetstappen.”

„Ja vader,” zei Alois en hij deed zijn best, nergens anders meer aan te denken dan aan het goede neerzetten van zijn voeten. Zo gingen ze steeds hoger, twee eenzame zwarte figuren in het witte land, dat al duisterder en duisterder werd. Maar Martin werd steeds vrolijker, hij had de gemzen gezien! Niet lang daarna klonken er een paar schoten door de witte stilte.

Korte tijd later stond er in de kerk, terwijl de kinderen getraceerd werden, een groepje mannen te praten. Ze wenkten de predikant, die naar hen toging. Hun gezichten stonden ernstig, terwijl ze spraken. De dominee liep naar voren en ging vlak vóór de Kerstboom staan. Toen werd het stil, want dat betekende, dat hij wat zeggen wou.

„Mensen,” zei hij. „Door het zingen hebben we het hier in de kerk niet gehoord. Maar de mannen die buiten waren, hóórden het. Er is geschoten in het hooggebergte. Dat betekent, dat daar mensen zijn, dat er tenminste één mens is. En diè éne mens, of die meerdere mensen, zijn in levensgevaar. Het is stikdonker, het is hard gaan sneeuwen, er is al een lawine omlaag gestort. Ze zullen daarboven nooit de weg kunnen vinden. Hun pad kunnen ze niet zien. Ik stel u allen voor, dat we onze Kerstboom naar buiten dragen op het kerkplein en dat we dáár gaan zingen. Misschièn dat ze daarboven dan iets van het lichtschijnsel zullen zien en iets van de klank zullen horen. Dan weten ze tenminste hun richting weer. Is ieder het hiermee eens?”

Even was het doodstil. Het was heel iets anders, feest te vieren in de warme vertrouwde kerk, of buiten op het koude kerkplein! Eén vrouw zat te snikken. Het was Käthe Tresch. De oudste van allen stond op en zei: „Natúúrlijk, dominee.” Toen droegen een aantal sterke mannen de grote boom voorzichtig naar buiten. De mensen en de kinderen volgden. Vanaf het kerkplein klonken de oude geliefde Kerstliederen de bergen in. „Stille nacht, heilige nacht . . . Komt allen, komt nu tot het Licht . . .”

Daar heel boven, met de geschoten gems over zijn schouder, liep Martin Tresch moeizaam voort. Hij had Alois met een touw aan zich vastgebonden. Hij kende de bergen zoals hij de kamers kende in zijn huis — tenminste, dat meende hij. Maar waren dit zijn eigen bergen? Ze werden door geen ster of maan verlicht en door de dichte sneeuwvlokken kon het lantarenschijnsel nauwelijks heendringen. Het wierp juist gevaarlijke flikkeringen. Hij voelde door het zware hangen in het touw, dat Alois haast niet meer vooruit kon komen. 't Was zwaarder dan hij verwacht had. Zwaarder en véél gevaarlijker. Een doffe dreuning deed opeens zijn hart bonzen. Een lawine! Maar dan . . . dan waren ze weer op dezelfde plek waar ze daarstraks waren geweest! Dan . . . dan was hij aan het dwalen! Welke kant moesten ze nu op? O, hadden ze die lastige ski's toch maar thuisgelaten, daar kon je nu niets mee beginnen. En zwáár woog die gems! En Alois . . . Alois . . .

Martin Tresch bleef stilstaan. Hij laadde de gems van zijn schouder en legde het dier neer in de sneeuw. Die kon hij morgen proberen terug te vinden. Nu kon hij beter zijn doodvermoeide jongen op zijn rug nemen. Maar welke richting moest hij uit?

„Klim maar op mijn rug, Alois,” zei hij, en zijn stem was zachter dan Alois die ooit had gehoord. Terwijl hij het deed, keek hij opeens scherp de duisternis in. „Vader!” riep hij uit. „Vader! Kijk dáár, een eind omlaag, licht!”

Martin zag het ook. Veel meer oostwaarts dan hij had willen gaan. Dan moest er hier ergens een wegsnijding zijn. „En ik hóór wat!” riep Alois uit. „Zingen, vader, ze zingen! Het is vast het Kerstfeest, vader! Hóórt u? Er is een licht verschenen, dat zingen ze!” En hij begon mee te neuriën.

Martin Tresch zweeg. Het hart klopte hem in de keel. Hij had niet naar het Kerstfeest willen gaan, maar het licht van datzelfde feest redde hem en zijn jongen het leven. Want dat ze het er nóóit goed zouden hebben afgebracht, dat wist hij welhaast zeker. In een afgrond storten, insneeuwen, door een lawine getroffen worden, het kon immers alles ieder ogenblik gebeuren? Maar nú gaf die lichtgloed hem nieuwe krachten en de goede richting! Nu hadden ze weer een kans! Zijn eigen huis kon hij van hieruit niet regelrecht bereiken, maar wèl het dorp!

„We blijven zingen zolang de kaarsen branden,” zei de predikant tegen zijn mensen.

„Wat gelukkig, dat het hier zo beschermt is. Ze branden goed.” En zelf zette hij het Kerstlied in, dat Alois daarboven meeneuriëde, op zijn vaders vermoeide rug.

Er waren nog slechts enkele brandende kaarsen, toen er een kreet over het nu snel duisterende kerkplein klonk.

„Martin! Alois! riep Käthe Tresch. „O, God zij geloofd en gedankt!”

„Mutti!” riep Alois en hij kuste haar of hij een jongetje was van acht. „Mutti, we waren verdwaald en we zagen opeens het licht! En we hoorden het zingen!”

Martin stond stil naast zijn vrouw, met haar hand in de zijne. „Je hebt gelijk gehad,” was het enige wat hij zei. En, even later: „Ik zal dat éne woord van onze spreuk niet weer vergeten, Käthe.” Toen nam hij met zijn andere hand zijn dochttertje vast.

De dominee kwam op hen toe.

„Jullie blijven vannacht alle vier bij mij overnachten,” zei hij. „Dat redden we wel. Je kunt in dit weer niet weer de berg opgaan. Kom maar gauw mee naar ons warme huis. We gaan ons slotlied zingen.”

„Dankt, dankt nu allen God . . .”

Het Kerstfeest was afgelopen. Het was anders gegaan dan in vorige jaren. Het was zó gegaan, dat ze er nog lang over praten en denken zouden. Het Licht van Kerstmis was in de meest werkelijke zin machtiger geweest dan de duisternis!

Stranding op Kerstavond

H. Th. DE BOOY

Het huis van de Wijkers te Egmond aan Zee was, evenals alle jaren, met dennen- groen en hulst versierd en in de gang hing, als van ouds, de grote rood papieren klok. Iets nieuws was de prachtige kaarsenkroon in de huiskamer; daar had Piet, de oudste van de vijf kinderen, voor gezorgd. Een boom van een jongen, die Piet, en toch nog maar amper veertien jaar. Na het kerstmaal had Vader Wijker voorgelezen uit de Bijbel en vervolgens nog een mooi verhaal verteld. De kerstliederen werden gezongen, de kaarsjes straalden aan de boom en tot dusver was de Kerstavondviering van de Wijkers volgens traditie verlopen. Alleen . . . de ware stemming bleef afwezig. Zeker, lekker eten, een kerstboom met enkele verrassingen er onder, kerstliederen en een kerstverhaal hoorden er bij, maar de echte warme sfeer wilde maar niet komen. Nu hadden wa-

rempel de twaalf jaar oude tweelingen Jan en Wouter nog ruzie gekregen ook en van de weeromstuit waren zij hun jongere zusjes Klaartje en Marijke gaan plagen, totdat de waterlanders voor den dag kwamen.

Vader Wijker voelde zijn geprikkeldheid groeien... wat mankeerde de kinderen, dacht hij geërgerd. Als ze zo doorgingen, dreigde deze Kerstavond een mislukking te worden. Eindelijk kon hij zich niet langer beheersen en viel nijdig uit. Piet keek met grote schrikogen naar z'n Vader. Als-ie driftig wordt, ga ik liever naar bed, dacht hij. Moeder troostte de beide meisjes en veegde hun tranen weg. Jan en Wouter hielden zich nu stil en keken bedremmeld voor zich uit. Er werd enige minuten niet gesproken. Nu hoorde je pas goed hoe vreselijk de storm te keer ging; regenvlagen kletterden tegen de ramen en de wind loeide door de bomen. De barometer was die dag snel gezakt, maar eerst na donker worden begon de Noordwestenwind op te steken en in korte tijd groeide hij tot orkaankracht aan.

Het huis van de Wijkers stond dicht achter de duinenrij, slechts een paar honderd meter van het Noordzeestrand verwijderd. 's Middags was de zee al gaan grommen en kondigde zo de naderende storm aan.

„Misschien is het de storm die ze parten speelt,” dacht Vader Wijker, „ze groeien niet voor niets dicht bij de zee op. Een beetje zout water zullen ze wel in hun bloed hebben.” Er ging iets onheilspellends uit van de losgebroken natuurkrachten, je kon je oren er niet voor sluiten. Piet had de radio aangezet en afgestemd op de 137 m golf, die uitsluitend mag worden gebruikt voor noodseinen van schepen.

Er klonk alleen gekraak uit de luidspreker. „Wat doe je, jongen?” vroeg Vader Wijker. „Luisteren of er al noodseinen worden gegeven, Vader.”

Jan en Wouter waren er nu plotseling helemaal in, gespannen luisterend hurkten zij voor de radio. Het gekraak bleef enige tijd aanhouden, totdat plotseling een zware stem doorkwam: „May day, May day, May day¹⁾), hier de coaster „Suzanna”, verkeren in nood op 52°43' NB 4° 30' OL. Luiken ingeslagen, het schip maakt water en heeft zware slagzij. Drijven naar de wal en hebben onmiddellijk hulp nodig. Over.”

De radiotelefonist van de wacht op het Rijkskuststation Scheveningen-Radio reageerde dadelijk. Keihard kwam het antwoord: „Hier P. C. H. Scheveningen-Radio. Hebben noodsein ontvangen, reddingstations en sleepboten worden gewaarschuwd.”

Vader Wijker liep direct naar de gang en zette de positie van de „Suzanna” af op de daar hangende kaart van de Noordzee. Z'n gezicht stond strak toen hij weer in de kamer kwam. „De „Suzanna” is nog maar vijf mijl uit de wal,” zei hij. „'t Is eb, de stroom trekt dus om de Zuid, zodat ze met deze Noordwestenwind vermoedelijk even benoorden Egmond zal stranden.”

„Hallo, hallo, „Suzanna,” klonk het nu uit de luidspreker, „hier sleepboot „Noordzee” van IJmuiden. We zullen proberen of we naar buiten kunnen komen, als je sleepboot-hulp wilt hebben. Over.”

Even stilte en heftig gekraak. Toen kwam de kapitein van de „Suzanna” weer voor de zender. „Hallo „Noordzee”, ja dat is goed verstaan. We hebben dringend hulp nodig, ankerkettingen zijn gebroken, we drijven hard naar de kust en U zult vermoedelijk te laat komen. Hebben 25° slagzij en schip is niet meer bestuurbaar. Zullen vuurpijlen afschieten om ons kenbaar te maken. Wanneer kunt ge bij ons zijn, we houden...”

Plotseling stilte; alleen nog maar gekraak. Het gesprek was ineens afgebroken. Piet

1) „May day” (M'aidez, Help mij) is het internationale noodsein.

verstelde de golfknop, maar hoe hij ook zocht, de „Suzanna” gaf taal noch teken meer. „Hallo, hallo „Suzanna”, hier de „Noordzee”, U was plotseling weg, hoort U mij? Over.” Geen antwoord. Ook Scheveningen-Radio probeerde tevergeefs in contact te komen met de in nood verkerende coaster. Met ingehouden adem zat Vader Wijker met z’n drie zoons voor de luidspreker. Moeder had de beide meisjes op schoot genomen en trachtte hun aandacht af te leiden, maar dat lukte niet meer.

Klaartje en Marijke hadden best begrepen, dat er iets ernstigs aan de hand was. „k Zou de meisjes maar naar bed brengen, Vrouw,” zei Vader Wijker. „Van een Kerstviering komt nu toch niets meer terecht.” Hij boog zich voorover en luisterde ingespannen. „De „Suzanna” antwoordt niet meer. Arme kerels,” zei hij binnensmonds.

Een heftige windstoot deed alle ramen rammelen; het woei nu met orkaankracht. Grote takken kwamen met krakend geweld naar beneden; dakpannen zeilden door de lucht en vielen kletterend kapot; het fijne duinzand stooft wervelend landwaarts. Als angst-aanjagende ondertoon van deze wilde stormsymphonie hoorde men het doffe gebrul van de vervaarlijke branding.

„De „Suzanna” kan niet meer ver uit de wal zijn, denkt U ook niet, Vader?” vroeg Piet. „Hoogstens een paar mijl, misschien drijft het schip nog en is alleen de radio plotseling defect geraakt. Dan kan ieder ogenblik de stranding worden verwacht. De mannen van de reddingboot zijn natuurlijk al gewaarschuwd. Zo’n coaster heeft met deze hoge zee een goede kans om over de buitenste banken te slaan en eerst op een paar honderd meter van de duinenrij te blijven zitten. Luister eens, Piet, of je de reddingboot van IJmuiden al kunt horen. Ik denk, dat de „Neeltje Jacoba” wel is uitgevaren.”

Inderdaad, na enig zoeken kwam de „Neeltje Jacoba” door. De stuurman riep tevergeefs de „Suzanna” op. „Als je zender defect is en je kunt ons wel ontvangen, steek dan vuurpijlen af. We varen meer onder dan boven water en kunnen niet veel zien. Over.” Z’n stem klonk rustig, alsof het een pleziertochtje gold. Toch zou de reddingboot nu slingeren en stampen als een bezetene.

Piet kende de schipper van de „Neeltje Jacoba” en die had hem wel eens verteld over woeste brandingvaarten en hoe hij dan voortdurend moest trachten de steil oprijzende grondzeeën te ontwijken, die zich als wilde beesten op hun prooi stortten.

„Nu komt 't er op aan,” zei Vader Wijker. „'t Is wel machtig, dat zo'n kleine reddingboot kans heeft gezien de grondzeeën voor de haveningang van IJmuiden te trotseren. De zes redders aan boord van de „Neeltje Jacoba” zullen een uurtje geleden ook wel bij een kerstboom hebben gezeten in een warme huiskamer. En nu vechten zij tegen het geweld van de zee . . .”

Moeder had de meisjes naar bed gebracht. „Ik denk wel niet, dat ze spoedig slapen,” zei ze. „Geen wonder,” zei Piet. „Voor òns is 't al moeilijk om in huis te blijven.”

„We *blijven* niet in huis,” zei Vader Wijker plotseling. „We gaan naar de kust. Kleedt je warm aan.” De jongens lieten zich dit geen twee keer zeggen. „Zou je Jan en Wouter wel meenemen?” vroeg Moeder, en haar stem klonk bezorgd.

„Ze zijn twaalf jaar, en laat ze dit maar eens meemaken. Dat zullen ze hun leven lang niet vergeten,” zei haar man.

Even later worstelde Vader Wijker zich met z'n drie zoons moeizaam vooruit tegen de woeste Noordwester in. Ze moesten hun ogen dichtknijpen vanwege het striemende zand. Piet had een elektrische toorts meegenomen en liep voorop. Langs een smal voetpaadje klonnen zij tegen de eerste duinenrij op. Hier kregen zij het volle geweld van de storm te verduren. Jan en Wouter konden zich niet staande houden en zochten de beschutting op van een duinpan. Zo nu en dan braken hagel- en regenbuien los en dan moest je je ogen helemaal dichtknijpen. Na een bulderende windstoot was er soms even een moment van betrekkelijke stilte, en van die gelegenheid profiteerden Vader Wijker en Piet om in de duistere stormnacht te speuren naar noodseinen van de „Suzanna”. Toen plotseling een vuurpijl als een vurige streep uit de branding oprees, gaven zij een kreet van verrassing. Nu zagen zij ook de romp van de coaster, voortdurend bedolven door de aanstormende branding. Het schip zat op de eerste bank; te dicht bij de wal dus voor de „Neeltje Jacoba”. Alleen een lichte motorstrandreddingboot met haar geringe diepgang zou langszij kunnen komen.

De redders van het station Egmond aan Zee der Kon. N.Z.H.R.M. waren direct gealarmeerd, toen de „Suzanna” haar eerste radio-telefonienoodseinen had gegeven.

Op de boulevard stonden zij klaar in hun gele oliejasen naast de grommende waterdichte tractor en de blauw en witgeschilde strandreddingboot op haar wagen met grote rupsbandwielen.

Ook zij hadden de vuurpijl gezien en direct kwamen zij nu in actie. Er was nog een klein reepje strand over, net genoeg om de reddingboot langs de duinvoet te rijden. Het zoeklicht werd recht tegenover de „Suzanna” opgesteld en de tractor duwde de bootwa-

gen de branding in. De bemanning was aan boord geklommen. De zee joeg met onstuimig geweld landwaarts en soms werd de tractor geheel bedolven. De lanceerder gaf een schelle stoot op een fluit. Dit was het sein voor de tractordrijver om achteruit te rijden. De lanceertouwen kwamen strak, de redders wierpen de sjortouwen los en de boot gleed in zee. Het moment was goed gekozen; de boot kwam vlot en direct zette de schipper de motor op volle kracht vooruit. De afstand tot de „Suzanna” bedroeg maar 150 meter, maar de branding wierp zich op de kleine boot, die zich steigerend een weg baande door de wilde zee. Het was een adembenemend schouwspel. De witte brandingtoppen, fel belicht door de zoeklichtbundel, de kleine reddingboot met z'n stoere mannen, die langzaam het hulpeloze wrak naderde . . .

Vader Wijker stond nu met z'n drie jongens op de duintop. Hij hield Jan en Wouter stevig vast. Piet hielp de handdynamo van het zoeklicht draaien. De „Suzanna” lag als een golfbreker dwars in de branding en witte watermuren stortten zich voortdurend op het hulpeloze schip. De reddingboot kwam aan lij langs zij en één voor één sprongen de schipbreukelingen in de dansende boot. Enkele minuten later stormde de reddingboot, door een zware breker meegesleurd, recht de wal in. Vlakbij de duinvoet liep zij op het strand vast en onmiddellijk werd een stalen tros ingepikt, zodat de boot door de tractor geheel op het droge kon worden gehaald.

Behulpzame handen hielpen de vijf kletsnatte schipbreukelingen van de „Suzanna” tegen het steile duin opklauteren. Zij trilden van doorgestane emotie. „M'n huis ligt hier vlak achter,” zei Wijker tot Jaap Groen, de schipper van de reddingboot. „Laat ze voorlopig maar met mij meegaan, dan kunnen zij zich warmen. En gelukkig met de redding, Groen. Dat was knap werk.”

Enkele minuten later zaten de vijf geredden in de warme huiskamer van de Wijkers. Zij rilden nog, ondanks de gloeiend gestookte kachel. Moeder Wijker liet het bad vollopen en Vader haalde kleren en dekens voor den dag. De jongens schonken dampende koppen thee in. Klaartje en Marijke hadden niet in bed kunnen blijven. Zij hadden de kerstboomkaarsjes weer aangestoken en keken nu met grote ogen naar de schipbreukelingen, die zich geleidelijk behagelijker gingen voelen. Zij vertelden wat er in hen was omgegaan, toen de „Suzanna” op de kust was gesmeten . . .

Toen het reddingsmaterieel weer in het boothuis stond, is ook de schipper van de reddingboot naar het huis van de Wijkers gegaan. Eén voor één gaven de redders hem een

stevige handdruk, Jaap Groen voelde hun dankbare blik als de meest waardevolle beloning, die men hem voor deze gevaarlijke, moeilijke redding op Kerstnacht kon geven. „Jullie hebt ons leven gered,” zei de kapitein van de „Suzanna”, „en dat zullen wij nooit vergeten.”

Buiten raasde de storm voort, maar in de warme, nu bijna overvolle huiskamer van de Wijkers zaten dankbare, gelukkige mensen, die samen het mooiste Kerstfeest van hun leven vierden.

De mantel voor de Koning

GREET KONINGS

„**P**as op, Margreet! Je trekt het mandje haast uit m'n hand!” riep Bertil verschrikt.

„Ik kon er niets aan doen,” zei Margreet. „Ik struikelde over een steen.”

Langzaam en voorzichtig liepen ze het bergpad af. Het mandje schommelde tussen hen in. Dat mocht niet vallen. Want in dat mandje zaten de boodschappen voor Grootmoe. Die had Moeder gekocht. Ze had ook een lekker krentenbrood gebakken. En al dat heerlijk mochten Bertil en Margreet wegbrengen. Iedere Zaterdag liepen ze langs dit pad naar beneden.

Bertil en Margreet woonden in een dorpje in de bergen. Het huisje van Grootva en Grootmoe stond onderaan de grote berg. Het was een grappig, oud huisje. Het had een groot rieten dak en kleine, groenachtige ruitjes. De luiken waren vuurrood geschilderd. „Dat dak is m'n muts,” zei Grootva altijd. „En de ruitjes zijn m'n brilleglazen.” Grootva was een echte grappenmaker.

„Ik zie Grootmoe's witte muts al!” riep Bertil opeens.

„Ik ook . . . ik ook!” lachte Margreet. „Grootmoe ziet ons niet. Zullen we eens roepen? Let op, Bertil, ik tel tot drie. Eén . . . twee . . . drie!”

„Grootmoe . . . oe . . . oe!” riepen ze tegelijk.

Grootmoe hoorde het. Ze zat voor haar huisje in de zon. Ze spon de fijne schapenwol. Ze keek op en zwaaide blij naar de kinderen. Even later renden Bertil en Margreet het grasveldje over. Ze zetten de mand neer en kusten Grootmoe op haar rimpelige wangen.

„Hé daar . . . hé daar!” hoorden ze Grootva roepen. Hij tikte eens tegen z'n groene brilleglazen en wenkte.

„Joe . . . we komen!” riepen Bertil en Margreet.

Ze stormden het kamertje binnen en klommen naast Grootva op de weefbank. Ze lachten en praatten en wiebelden met hun benen. Opeens vroeg Bertil:

„Is het waar, Grootva?”

„Wat, m'n jongen?”

„Dat u een mantel voor de koning gaat weven.”

„Wie heeft je dat verteld?”

„Moeder.”

„Zo, heeft Moeder je dat verteld.”

Bertil en Margreet knikten.

„Schoenmaker Larsen heeft vorig jaar laarzen voor de koning gemaakt. Mooie, bruine laarzen,” zei Bertil.

„Ik weet het, Bertil. De koning was er erg blij mee. Hij heeft de schoenmaker een brief geschreven en hem bedankt.”

„Onze koning is vriendelijk, hè Grootva?”

„Zeker, Margreet. Maar hij is nog meer. Hij is goed voor de arme mensen. Daarom wil ik voor de koning een mooie mantel weven.”

„Heus waar, Grootva?”

„Heus waar, Bertil. En jullie moeten Grootmoe en mij helpen.”

„Wat moeten we dan doen?” vroegen ze allebei.

„Grootmoe heeft bladeren en mos nodig om de wol te verven.”

„Ik zoek bladeren en jij mos, Margreet,” besliste Bertil.

„Goed,” zei Grootva. „En als jullie flink werken, vertel ik vanavond nog meer over de mantel.”

Maar Bertil en Margreet luisterden maar half meer. Ze waren van de bank gesprongen en dansten door het kamertje.

„Haal nou eerst de manden uit het schuurtje!” riep Grootva tegen de twee druktemakers. „En neem het kleine karretje mee!”

Ze dansten achter elkaar naar buiten. Grootva moest lachen. Hij stak z'n lange, witte baard tussen z'n kiel en ging verder met z'n werk. Grootmoe bracht haar spinnewiel in het kamertje en zei:

„Ik ga met de kinderen mee, Zacharias. Zet jij om twaalf uur de soep op 't vuur?”

„Dat komt in orde, Karin,” bromde Grootva's zware stem.

Toen werd het stil in 't huisje. Alleen de weefspoel zong haar liedje. Tegen de middag zette Grootva de soep op de kachel. Hij tuurde eens door z'n groene brilleglazen en zag het drietal in de verte aankomen. Ze stapten flink door. Bertil en Margreet trokken het karretje en Grootmoe liep er achter. Een ogenblik later stonden ze voor de deur. De bladeren en het mos werden in het schuurtje gebracht.

„Kom, kinderen, handen wassen en eten,” zei Grootmoe. „Jullie zullen wel honger hebben.”

Na het eten trokken ze er dadelijk weer op uit. Ze werkten hard en kwamen tegen donker moe thuis.

„Sjonge, sjonge,” zei Grootva. „Wat een bladeren, wat een mos! Jullie hebben je best gedaan, hoor. Dat moet ik belonen met een . . . !”

„Verhaaltje!” vulde Bertil aan.

Grootva wreef eens in z'n handen en knipoogde.

Toen ze gegeten hadden, stak Grootmoe de lamp aan.

„Nou vertellen, Grootva,” bedelde Margreet.

„Vooruit, dan,” zei de oude man. „Ik weet een mooi verhaal van een kleine, witte zwaan en een boze jager.”

Mui stil zaten de twee te luisteren. Ze zuchtten, toen het vertelsel uit was. En ze wilden nog méér horen.

„Nou van de mantel, Grootva,” smeekte Bertil.

„Kan het nog, Karin?” vroeg Grootva.

„Ik geef je nog vijf minuten, Zacharias,” lachte Grootmoe.

„Goed,” zei Grootva. „Zet je oren maar eens wijd open, kinderen. Zo gauw het gaat sneeuwen, begin ik aan de mantel voor de koning. Het moet een heel mooie mantel worden. En met Kerstmis moet-ie klaar zijn. Ik wil de mantel zelf naar de koning brengen. Grootmoe gaat ook mee.”

„Ook naar de koning, Grootva?”

„Nee, m'n jongen. Grootmoe wil in de stad een paar boodschappen doen. Ik wou jullie ook meenemen, of . . .”

Maar Grootva kon niet uitspreken. De kinderen juichten en pakten Grootva om z'n hals. Ze trokken hem bijna van z'n stoel. De grote, zwarte kat, die lekker lag te slapen, schrok van al dat lawaai. Ze kroop gauw onder de kast.

„En nu naar bed,” zei Grootmoe. „Het is hoog tijd.”

De volgende dag was het Zondag. Bertil en Margreet gingen met Grootva en Grootmoe naar de kleine kerk in het bergdorp. En daarna weer naar hun eigen huis.

's Maandags, al heel vroeg, begon Grootmoe te spinnen. Ze waste de wol en hing ze in de zon te drogen. Ze kookte de bladeren en het mos in grote, ijzeren potten, stopte de wol er bij, en hing de mooi gekleurde strengen aan de drooglijn. Het najaar ging voorbij en het werd winter.

Op een dag, het was erg koud en het begon te sneeuwen, zei Grootmoe: „Nou Zacharias, de wol ligt klaar. Je kunt beginnen.”

„Goed, Karin.”

Toen Bertil en Margreet 's Zaterdag na beneden kwamen, had Grootva al een klein stukje geweven. Ze klommen naast Grootva op de weefbank en wilden helpen. Eerst wierp Bertil de spoel tussen de draden door en daarna Margreet.

„Nu hebben jullie ook een stukje van de mantel geweven,” zei Grootva.

Grootva werkte hard. De lap werd al groter en groter. En op de laatste Zaterdag vóór

Kerstmis hing de mantel kant en klaar in het kamertje.

„O, Grootva, wat mooi! wat mooi!” riepen Bertil en Margreet toen ze binnenkwamen. Ze streken voorzichtig met hun vingers over de fijne stof.

„Wanneer gaan we nu, Grootva?” vroeg Bertil nieuwsgierig.

„Maandagmorgen vertrekken we. We krijgen de slee van de bakker.”

„Heerlijk! fijn!” riepen Bertil en Margreet.

Die Zaterdag was het al een beetje feest in het huisje met de groene ruitjes. Grootva sneed van hout een paar herders en wat schaapjes. Bertil en Margreet mochten ze kleuren. Dat was een leuk werkje.

's Middags werd het vroeg donker. Grootmoe stak de lamp op en Grootva deed de rode luikjes voor de ramen.

„Brr,” gromde hij, toen hij weer binnenkwam. „Wat een sneeuwstorm. 't Is bar koud.”

Ze gingen met z'n vieren bij de kachel zitten, want Grootva zou vertellen. Hij vertelde van het Kindje van Bethlehem.

Het Kindje, dat geboren werd in een stal. Bertil en Margreet kenden het verhaal wel, maar ze wilden het graag nog eens horen.

„Dat Kindje was een Koning,” vervolgde Grootva. „Hij was de Zoon van God.” Opeens zweeg Grootva en luisterde.

„Wat is er, Zacharias?” vroeg Grootmoe.

„Ik dacht, dat er geklopt werd, Karin.”

„Dat is de wind,” meende Grootmoe. Maar even later hoorden ze alle vier duidelijk: tik! tik! tik! op de deur. Grootva stond op en deed open. De wind joeg een hoop

sneeuw naar binnen. „Mag ik me een beetje warmen?” hoorden ze iemand vragen.

„Ja, zeker,” antwoordde Grootva. „Kom er maar in.” De deur ging iets verder open en op de mat stond een oude man. Och, och, wat zag die man er uit. Z'n mantel was gescheurd en wit van de sneeuw. Z'n laarzen waren stuk. En hij bibberde van de kou.

„Ga maar gauw zitten,” zei Grootva. En hij schoof een stoel bij de kachel. Grootmoe gaf de vreemde een kom warme melk met suiker. Ook maakte ze een paar lekkere, dikke boterhammen voor hem klaar. Wat smulde de stakker. Het leek wel of hij in dagen niet gegeten had.

„Ik ben moe,” zei de man. „Het loopt moeilijk in de sneeuw en het is erg koud.”

„Waar moet u heen?” vroeg Grootva.

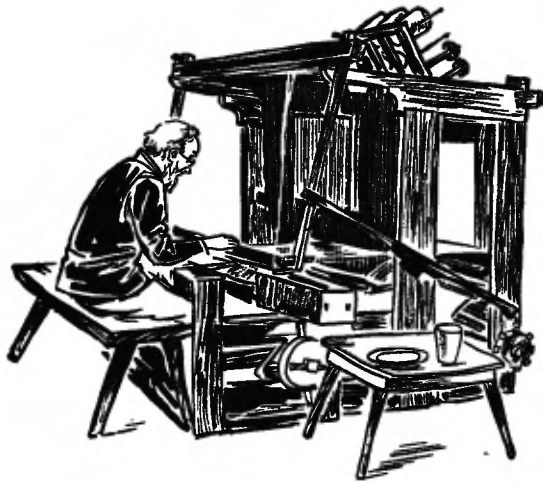
„Naar de stad, naar de koning.”

„Naar de koning?” riep Grootmoe verbaasd uit.

„Ja, zeker. Elk jaar met Kerstmis mogen de bedelaars in het paleis komen eten. De koning zelf zit tussen ons in. Hij is een echte vader voor z'n volk.”

„Grootva heeft een mantel voor de koning gemaakt,” zei Bertil. „Dáár hangt-ie.”

„Dat is een mooi, warm kleed, m'n jongen. Onze koning zal er blij mee zijn. Maar,

kom, ik moet weer verder. Ik dank u voor alles.”

Na het vertrek van de bedelaar bleef het stil in het kamertje. Grootva zat met gebogen hoofd bij de kachel en keek strak naar de vloer.

Opeens sprong hij op. „Karin, ik ga hem na. Ik moet het doen. De man zal doodvriezen.”

Grootmoe knikte. Ze gaf Grootva z'n mantel en muts en toen . . .

„O, néé, Grootval!” riep Bertil.

„Nee, Grootva, nièt doen!” huilde Margreet. Maar Grootva luisterde niet. Hij rukte de deur open en stapte naar buiten.

Joei . . . joeil huilde de wind.

„Waarom geeft Grootva die mooie mantel nou weg?” snikte Margreet.

„Dat zal Grootva je straks wel vertellen, m'n kind.”

„Nou gaan we niet naar de koning,” mopperde Bertil. Hij was boos op Grootva, erg boos. Grootmoe zei niets. Ze luisterde en wachtte. Het duurde lang voor Grootva terug kwam. „Daar is hij,” zei ze opeens. De deur ging open en het leek wel of er een sneeuwman binnenkwam.

„En . . . ?” vroeg Grootmoe.

„Ik heb hem de mantel gegeven, Karin. Wat was die man gelukkig.”

„Dat denk ik, Zacharias,” zei Grootmoe. Ze bracht de natte mantel en de muts naar de keuken. De kinderen keken Grootva bedrukt aan.

Grootva zag het.

„Bertil en Margreet, kom eens bij me. Jullie zijn boos op Grootva, is 't niet?”

Ze zeiden niets. Bertil keek donker en Margreet begon weer te huilen.

„Huil je nu, omdat we niet naar de stad gaan, Margreet?”

„Ja, Grootva, maar ook . . .”

„Ga verder, m'n kind.”

„Bertil en ik hebben iedereen van de mantel verteld. Nou is de mantel weg. En nu zullen alle mensen denken, dat we gejoekt hebben.”

„Ah, juist. Daaraan heeft Grootva niet gedacht. Ik heb dom gedaan. Ik had die oude man maar moeten laten bevriezen.”

„Nee, Grootva,” riep Margreet.

„Wat dan, m'n kind?”

„Ik weet het niet, Grootva.”

„Woensdag is het Kerstmis, Margreet. Dan denken we aan de Heer Jezus, die op aarde kwam. Weet je wat Jezus gezegd heeft, m'n kind?”

„Nee, Grootva.”

„Wie twee mantels heeft, moet er één aan de armen geven. Ik heb een mantel. De koning heeft er misschien wel tien. Maar die vreemde had niets dan vodden. Heb ik goed gedaan, Margreet?”

„Ja, Grootva.”

„Wat zeg jij er van, Bertil?”

„Het kan me niet schelen, wat de mensen zeggen, Grootva. Het is goed, wat u deed.”

„Zo mag ik het horen,” zei Grootva blij.

„En ik ook,” glimlachte Grootmoe. „Nu krijgen jullie ieder nog een kop warme melk met suiker en dan naar bed. Want morgen komt er wéér een dag.”

De ster van Bethlehem

COR BRUIJN

Heb je wel eens gehoord, dat er vroeger heel beroemde mannen en vrouwen hebben geleefd, die nu als sterren of sterrebeelden aan de hemel staan? Niet? Toch is dat zo bijvoorbeeld gegaan met de Griekse held Perseus, met de beroemde tweelingen Castor en Pollux, met het koningspaar Cepheus en Cassiopeia en met hun dochter Andromeda.

Maar nu nog iets anders. Heb je ooit gehoord, dat er een ster van de hemel naar de aarde gekomen is om daar als bloem verder te leven? Stellig niet, denk ik. Toch is ook dat eens gebeurd, hoewel maar één enkele maal. Laat me je dit eens vertellen.

Het gaat over een bloempje, dat je misschien niet eens kent, maar ikzelf heb het vroeger wel in de omgeving van Haarlem gevonden. Het groeide en bloeide daar maar heel bescheiden op de grens van bos en weideland, de bloesems bleven dichtbij de bodem. Toch kon je wel zien, dat het een bloem van hoge komaf was en ik vond het dan ook

helemaal niet vreemd, toen ik voor het eerst vernam, dat ze vroeger als een ster aan de hemel had staan flonkeren, want elk bloempje leek nog op een ster, het had vier blaadjes, wat groenachtig aan de buitenkant, maar van binnen helderstralend, zuiver wit. Och, het heeft in ons land maar een eenvoudige naam. *Vogelmelk* heet het. Maar de Fransen noemen het wel „Dame van het elfde uur” en de Vlamingen „Middagschone”. Daaraan kun je wel merken, dat er iets bizonders met dat plantje is. En dat is ook zo. De Engelsen hebben dat het beste geweten, want die gaven het precies de naam, die het toekomt: Ster van Bethlehem.

Ster van Bethlehem, ja, dat was eens ons bescheiden bloempje. Luister maar.

Toen nu Jezus was geboren te Bethlehem in Judéa, in de dagen van koning Herodes, zie, Wijzen uit het Oosten kwamen te Jeruzalem en vroegen: „Waar is de koning der Joden, die geboren is? Want wij hebben Zijn ster in het Oosten gezien en we zijn gekomen om Hem hulde te bewijzen.”

En Herodes liet de wijzen naar Bethlehem gaan en deze reisden weg, en zie, de ster, die zij hadden gezien in het Oosten, ging hun voor, totdat zij kwam en stond boven de plaat, waar het kind was.

Toen zij de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde. En zij gingen het huis binnen en zagen het kind met Maria, zijn moeder, en zij vielen neder en bewezen Hem hulde. En zij ontsloten hun kostbaarheden en boden Hem geschenken aan: goud, wierook en mirre, en keerden daarna naar hun landen terug.

En wat gebeurde er daarna met de ster? Hoe schoon was haar taak geweest: deze koningen de weg te wijzen naar Hem, die ze zochten. Wat geschiedde er echter, toen ze deze taak had volbracht? Werd ze toen weer een gewone ster, onopvallend tussen de duizenden andere sterren aan de hoge hemel?

Toen de Wijzen uit het Oosten weer waren weggegaan, stond ze in de nacht hoog en lichtend ver boven de aarde. Ze was als een vlinder, die met trillende vleugels boven een

bloemenwonder stilstaat. O, welk een wonderen gebeurden er! Ergens vreemd en ver, maar schoon en verheven, hoorde ze de engelen zingen. Het was of de zachtste en lieflijkste tonen van het wereldorgel door de ruimten ruisten. Ze zag, hoe de herders in het veld ervan ophoorden en met een lach van geluk op hun gezicht over de velden trokken naar de stal in Bethlehem, naar de heilige plaats, waar het kindje Jezus was geboren. En toen ze zag hoe de staldeur openging, zond ze vol blijdschap haar zachtste stralen naar binnen, zodat de hele stal glansde in zulk een schoon, teder licht, als men op aarde nog nooit gezien had.

En die hele nacht kwamen en gingen er veel mensen om het kindje te zien en ze zagen het in de kribbe of op de schoot van Maria en ze zagen ook het wondere licht, dat door de ster in de stal werd gelegd. En als ze dan weer waren heen gegaan en door de straatjes van Bethlehem liepen, was het hun, of er een stem in hen zong, die even warm trilde als de stem van de engelen in deze Kerstnacht.

Eindelijk echter vloeide schuchter het allereerste licht van de nieuwe dag over de horizon. En bij dit licht trad Jozef in de deur, zag naar buiten en opende de deur wijder. Frisse morgenlucht drong nu in de stal. Maria ontwaakte. Ze had het kindje in haar armen.

„Zouden er nog meer mensen komen?” vroeg ze. Ze was moe.

„Nee,” antwoordde Jozef. „Nu slapen alle mensen. Er zijn nu alleen nog maar de stilte en de eenzaamheid, onze beste vrienden. Laat ons bidden en dan nog wat gaan slapen.”

„En de schone ster?” vroeg Maria weer.

Jozef keek haar even in de ogen.

„De ster verbleekt,” antwoordde hij.

Maria glimlachte. „Ze zal wel heel moe zijn,” zei ze. „Ze heeft een lange weg moeten afleggen om de drie wijzen naar deze stal te geleiden. Maar nu zal God wel voor haar zorgen.”

Het kind in haar armen sliep onderwijl maar door. Ze legde het nu in de kribbe, dichtbij de os en de ezel, en strekte zich op het hooi uit om zelf ook nog wat te slapen. Jozef deed evenzo. De nacht was heel vermoeiend geweest.

Lang zou hun rust echter niet duren. Spoedig ontwaakte Jozef weer. Een engel had hem in zijn slaap gewaarschuwd.

„Jozef, vlucht! Vlucht met vrouw en kind! Koning Herodes heeft boze plannen! Eens zal uw kind de Koning der mensen zijn, hebben de Wijzen uit het Oosten hem gezegd, en Herodes duldt geen andere koning naast zich. Groot gevaar bedreigt uw kind! Vlucht, Jozef!”

Toen stond Jozef op, wekte Maria en vertelde haar, wat hij van de engel had vernomen. Wat te doen? Hun kleine Jezus moest toch blijven leven voor het geluk van de mensen op deze aarde!

Nog diezelfde nacht vluchtten zij: een vrouw met een kindje op haar schoot, zittend op een ezel, en een man, lopend ernaast. Niets anders lieten ze achter dan wat zware voetsporen van Jozef in de sneeuw en daarnaast de kleine, diepe van de ezel.

In de stal bleef de os eenzaam achter.

En de ster? De ster verbleekte steeds meer. Ze voelde, dat de mooie taak, die haar was toegewezen, nu beëindigd was. Moest ze nu, als elke andere ster, weer gewoon aan de hemel gaan staan en elke dag en nacht weer dezelfde boog beschrijven? Wat was ze eigenlijk voor een ster? Kenden de mensen op aarde haar, of was ze zover van de aarde verwijderd, dat geen sterveling haar met het blote oog kon zien? En wenste ze eigenlijk haar gewone plaats wel weer in te nemen?

Neen, waarlijk, dit wenste ze niet! Als Ster van Bethlehem had ze toch immers zoveel mensen mogen helpen! Ze had toch immers de gids van de drie wijzen mogen zijn. Ze had toch immers boven de stal in Bethlehem mogen staan om de mensen de weg naar Jezus te wijzen, naar Hem van wie de engelen zongen, dat Hij de geluksbrenger voor alle mensen was!

En moest ze dan nu de mensen voor altijd weer verlaten? Zou ze dan nooit meer de zang van de herders mogen horen? Ach, hoe lief hadden de vingers van de kleine Jezus toch met de stralen gespeeld, die ze Hem had gezonden! Zou ze nu nooit die lieve handjes meer mogen kussen? Moest ze de aarde en de mensen nu weer vergeten? Na deze heerlijke, schone nacht? Ach, dat zou ze toch immers niet kunnen overleven!

Bleker en bleker werd in dit verdriet de ster van Bethlehem. Zou er geen uitkomst voor haar zijn? „Nu zal God wel voor haar zorgen,” had immers Maria gezegd.

Bleker en bleker werd de ster. Maar toen haar licht nog slechts een heel flauw schijnsel was, zond de goede God zijn aartsengel Michaël naar haar toe, om haar te helpen. Michaël sloeg zijn vleugels uit en bereikte haar weldra. Haar licht was toen zo zwak, dat het nauwelijks meer te zien was.

„Is het Gods wil, dat ik mijn plaats aan de hoge hemel weer inneem?” vroeg ze zwak.

„Of mag ik sterven?”

Zwijgend nam Michaël haar in zijn machtige, goede handen.

Weer sloeg hij zijn vleugels uit. Geruisloos doorvloog hij de ruimten naar de aarde en daalde dichtbij een beek neer, in een weide, die nog lag onder de harde greep van de winter. In de lente zou de zon daar echter duizenden en duizenden blij-glanzende bloemen wakker roepen.

„Zou je in deze mooie weide wel een bloem willen worden?” vroeg hij toen aan de ster. „Een bloem onder de bloemen?”

„O ja, heel graag,” fluisterde de ster.

Ze kon bijna niet meer spreken, want juist op dit ogenblik rees de zon heerlijk en majestueus boven de horizon.

Toen boog de aartsengel zich naar de grond, maakte met de punt van zijn degen een kuiltje in de vruchtbare aarde en plantte de ster daarin.

„Ster,” sprak hij, „ster, je verwelkte als een bloem, die van zijn stengel gerukt is. Maar op Gods bevel plukte ik je van de hemel en plantte je hier. Ster, het is Gods wens, dat je hier opnieuw zult bloeien. Groot licht zul je niet meer kunnen geven, want daarvoor is je kracht al te veel verbruikt, maar toch zal de zon je in de Meimaand veel schone bloesems schenken, die je net zo zullen doen stralen, als toen je nog aan de hemel stond.

„Ster van Bethlehem” zal men je noemen. Je zult de engelenstemmen van de Mei horen ruisen. Kinderen zullen komen om van je bloemen te plukken en deze bloemen zullen als stralende sterren in hun handjes zijn. Het zal je eraan kunnen herinneren, hoe eens de kleine handjes van Jezus speelden met jouw stralen in de stal van Bethlehem.”

Reeds terwijl de aartsengel nog sprak, begon de ster daar op die plek wortel te schieten. Nieuwe, sterkende kracht doortrok haar en bij de ruisende beek in die mooie weide groeide weldra een bescheiden maar sterke plant op, die in de eerste lente, welke volgde, reeds bloemen als blanke sterren droeg. Zo werd de ster van Bethlehem tot een bloem op onze aarde.

Er was geen plaats

MARTHA DE VRIES

Met een zucht keek Mevrouw De Groot de twee kinderen na, die zo juist het huis uitgingen.

De harde slag, waarmee ze de voordeur dichttrokken, dreunde nog in haar oren en onwillekeurig fronste ze de wenkbrauwen. Daar gingen ze, de tweeling, Theo en Thea, dicht naast elkaar, langs het raam. Maar zij keken niet even naar binnen.

Wat is het moeilijk ze te winnen, dacht Mevrouw De Groot, terwijl zij zich met een verdrietig gezicht van het raam afwendde.

Een half jaar was zij nu al hun moeder. Maar zij hadden haar nog nooit zo genoemd.

Nu was dát het ergste niet. Die naam komt wel, had zij steeds gedacht. Als ze maar eerst van mij *houden*, dan zullen zij vanzelf het „Tante” wel achterwege laten en „Moeder” gaan zeggen. In het begin had zij stellig gemeend, dat dit wel spoedig zou gebeuren. Maar nu, na een half jaar, twijfelde zij er aan.

De tweeling was zo weinig toeschietelijk, zo stug, zo kort-af.

Het was niet dadelijk zo geweest! In het begin waren de kinderen blij weer *thuis* te komen en ook wel blij, dat ze weer een moeder kregen. Van hun eigen moeder konden zij zich niet veel meer herinneren. Die was zes jaar geleden gestorven: toen was de tweeling dus nog geen zeven jaar.

Daarna was Oma, Moeders moeder, bij hen in huis gekomen om voor alles te zorgen. Zij hielden véél van Oma, ook al vonden ze haar bezorgdheid bij allerlei dingen vaak lastig. Ruim een jaar geleden was Oma echter ziek geworden. Toen was alles veranderd. Oma in een ziekenhuis, de kinderen elk bij een andere tante. Vader alleen. Wat moesten ze alle drie elkander hebben gemist!

En Oma werd niet meer helemaal beter. Zij knapte wel wat op, maar bleef hulpbehoevend, aan één kant verlamd.

Het moest voor de kinderen wel een schrikbeeld zijn geweest: zou dit nu altijd zo blijven? Nooit meer een eigen thuis?

Toen had Vader hun verteld, dat hij weer ging trouwen, en hun vreugde was groot geweest. Weer in hun eigen huis, weer bij elkaar, weer bij Vader te zijn!

Blij hadden ze zich tot de nieuwe moeder gewend, die hun deze vreugde gaf. En het was bijna een teleurstelling geweest, toen Vader gezegd had: „Jullie hoeft niet dadelijk *Moeder* te zeggen, hoor. Dat mag best eerst *Tante* zijn.”

En nu? Nu waren ze daar blij om, nu zouden ze geen Moeder meer *willen* zeggen, dat merkte ze aan alles.

Toch zorgde ze goed voor de kinderen, deed veel prettige dingen en probeerde echt een moeder voor ze te zijn.

Maar dat zagen Theo en Thea niet, omdat zij zich geheel lieten beheersen door die éne grote teleurstelling, die zij hadden ondervonden.

Het gebeurde al op de eerste avond, dat ze weer thuis waren. Ze zaten gezellig met elkaar in de tuin en alle vier voelden ze dit eerste samenzijn als een vreugde.

Toen had Theo plotseling gevraagd:

„Wanneer komt Oma nu weer thuis?”

„Ja,” had Thea er aan toegevoegd, „dat moet maar gauw gebeuren. De rozen ruiken zo lekker en Oma houdt zo van rozen.”

Er was een stilte gekomen. Toen had Vader gezegd:

„Ik dacht, dat jullie wel hadden begrepen, dat Oma niet meer bij ons terugkomt.”

„Waarom niet?” vroeg Theo heftig. „Nooit meer?”

„Wel, Oma is nu een patiënte, die veel verzorging nodig heeft. Daarom blijft zij in dat tehuis voor oude dames. Wij hebben ook eigenlijk geen plaats meer voor haar. Oma's kamer wordt nu logeerkamer en . . .”

„Dát is niet eerlijk!” riep Thea uit, „Oma heeft voor ons gezorgd toen wij klein waren. Nu moeten wij voor háár zorgen, vind ik.”

„En Tante is toch verpleegster geweest,” hielp Theo, „die kan Oma dan toch juist overal mee helpen?”

„Tante heeft al zóveel jaren met zieken omgegaan,” antwoordde Vader, „zij wil nu wel eens van die zorg bevrijd zijn.”

„En mijn kracht en liefde geven aan twee gezonde rakkers,” vulde Tante zelf aan.

Maar de tweeling zweeg en de eerste mooie avond was bedorven.

Voortaan spaarden Theo en Thea elke cent van hun zakgeld om fruit en bloemen voor Oma te kopen. En trouw elke Woensdagmiddag gingen ze er heen. Maar daar vertelden ze nooit wat van.

Hoe meer echter hun harten zich naar Oma keerden, hoe meer zij zich afwendden van Vader, en vooral van „Tante”.

Vader merkte dat zo niet. Die had een drukke werkkring en was veel van huis. Maar de nieuwe moeder voelde het heel goed, al begreep zij de oorzaak niet.

Zo ook vandaag.

Vanmorgen had Mevrouw De Groot er met de kinderen over gesproken, dat zij graag een mooi Kerstfeest wilde vieren. Zij was dat gewend in het grote ziekenhuis, waar ze zoveel jaren verpleegster was geweest. En nu wilde ze het thuis ook doen. Zij had in zoveel jaren geen „eigen thuis” gehad, dat ze dit voelde als een grote blijdschap. Maar deze vreugde vond geen weerklank: de tweeling bleef stug en onvriendelijk.

„Voor mij hoeft het niet,” zei Theo, „ik ga naar Jaap. Daar hebben ze altijd een boom.”

„En ik ga wel naar tante Nel,” vulde Thea haastig aan.

En geen van beiden lieten ze blijken, dat ze „*Kerstmis thuis*” niet mooi konden vinden, zonder Oma.

Eigenlijk kenden ze geen echt Kerstfeest en ze hadden nooit meegeholpen bij al die aardige voorbereidingen. Zoiets was voor Oma te druk geweest en daarom gingen ze elk jaar maar naar tante Nel, die een Kerstdinertje gaf.

„'t Zou toch wel fijn zijn om het thuis te vieren,” zei Thea onderweg tegen haar broer. „Tante heeft best slag ervan om zoiets gezellig te maken. Eigenlijk meer dan tante Nel. Daar is het wel altijd druk en vrolijk, maar écht Kerstfeest is het er nooit. Tante zou...” „En zonder Oma zeker,” bitste de jongen kwaad terug. „Wij gezellig thuis en Oma daar alleen bij vreemden. Mooi Kerstfeest!” „Misschien — als we vragen of Oma met Kerstmis bij ons...” aarzelde Thea. Maar Theo onderbrak haar snel en boos: „Niks ervan: geen gevraag! Ze doen het toch niet — ze hebben toch geen plaats voor Oma. Heeft Vader zelf gezegd.” Thea zweeg. Ze was wel niet helemaal overtuigd, maar ze wist best, dat ze toch niet tegen Theo op kon.

Een week voor Kerstmis werd Thea ziek. Niet ernstig, een flinke kou, maar één middag had zij toch nogal hoge koorts. En in die koorts praatte ze hardop en liet zij zich veel ontvallen wat zij anders nooit zou hebben gezegd.

Tante zat naast haar bed en luisterde verbaasd toe. En hoe meer Thea in haar onsaamhangende zinnnetjes er uit stootte, hoe meer zij begon te begrijpen.

Oma! Aldoor Oma!

Dát was het, waarom zij de kinderen niet kon winnen. Ze hingen nog met hun hele hart aan Oma, die zo lang voor hen gezorgd had, toen zij moederloos waren achtergebleven.

„Oma!” klonk het weer uit het bed, „ik wil naar Oma. Oma moet hier... Kerstfeest bij vreemden... nee... nee...!”

Zorgzaam bette Mevrouw De Groot het gloeiende hoofd en gaf de koortstillende druppels. En eindelijk viel Thea in slaap. Ze wist niet wie er al die tijd naast haar bed zat. Ze wist niet dat ze zoveel had gezegd...

„Geen plaats... geen plaats...” had ze telkens weer geroepen. En de andere hoorde het en zei in zichzelf:

„Ja, zo is het ook. Het kind heeft gelijk.”

Haar man en zij hadden het zo vanzelfsprekend gevonden, dat er geen plaats meer was voor de oude hulpbehoevende vrouw in het nieuwe leven, dat zij waren begonnen. Maar nu, naast Thea's bed, waar zij schakel aan schakel reeg, twijfelde zij er aan of dit goed was geweest... Ze had de tweeling hun grootmoeder ontnomen. En zij begreep ook, dat, als zij de kinderen wilde winnen, dit anders zou moeten worden...

Met een diepe zucht werd Thea wakker. En meteen vroeg ze wat verschrikt:

„Heb ik koorts gehad, Tante?”

„Ja, nogal. Houd je maar wat rustig, je hebt nu heerlijk geslapen.”

„O, maar het is niets erg. Ik heb wel eens meer zo'n koorts, maar ik ben zó weer beter. Woensdag ga ik wel weer naar school.”

„Woensdag? Dat is overmorgen. Nee, hoor, geen sprake van, ik houd je er rustig even in met dit gure weer. Trouwens, 't is haast Kerstvacantie, dus...”

Maar nu vloog Thea op.

„Nee, nee, dat kan niet! Woensdag moet ik, 's Woensdags gaan we altijd...”

„Tut-tut-tut, meisje, een beetje rustig. Ga nu lekker liggen, dan haal ik even het theeblad boven en drinken we samen een lekker kopje thee.”

„Hè ja,” zuchtte Thea en ze kroop er weer behaaglijk onder.

't Werd een gezellig en goed gesprek, even later bij het kopje thee. Plotseling vroeg Tante — en ze deed net of zij niet zag, dat Thea schrok:

„Vertel me eens wat van Oma. Je had het daarstraks aldoor over haar. En anders praten jullie nooit over Oma. Houden jullie niet zoveel van haar?”

„Niet van Oma houden?” riep Thea verbaasd, „van Oma houden wij juist het allermeestel!”

En hoe het toen kwam, wist zij zelf niet. Maar opeens vond ze het prettig om over vroeger te praten. Over lieve oude Oma, die zo mooi vertellen kon en zo grappig gauw bang was voor zwemmen en schaatsenrijden en hoogspringen en zo.

Maar toen zij dit 's avonds aan Theo vertelde, was die er kwaad om.

„Wat heeft Tante daar allemaal mee nodig!” bromde hij, „die hoeft niet alles van vroeger te weten. Je bent een kletskaus.”

„Ja, maar ik dacht...” aarzde Thea, „als Tante wat meer van Oma afweet, dan... misschien...”

„Onzin,” weerde de jongen af. „Als ze Oma in huis wilden hebben, hadden ze het wel direct gedaan. Geen gevraag asjeblijft, ben je mall!”

Meer sprak de tweeling er niet over.

Maar toch werd er die avond nog lang over Oma gepraat.

Mevrouw De Groot vertelde haar man, wat zij van Thea gehoord had. En hoe zij nu eindelijk begreep waarom zij de kinderen niet kon winnen.

„En nu wou ik Oma thuis halen,” zei ze eenvoudig. „Als een Kerstverrassing voor de tweeling. Weer voor goed thuis.”

„Weet je, dat het véél zorg en moeite voor jou meebrengt?” vroeg haar man. „Oma is een lieve vrouw, maar zij is nu erg hulpbehoevend.”

„Ja, dat vond ik zelf ook,” zei ze eerlijk. „Maar sinds vanmiddag heb ik daar geen vrede meer mee. Ik moet steeds denken aan Jozef en Maria en dat er *geen plaats* voor hen was in de herberg. Dat heb ik altijd zo erg gevonden. En nu is het me net of ik zelf ook zo'n

harteloze herbergier ben geweest. En dat wil ik niet blijven.
Van nu af aan is er plaats bij ons voor Oma."

De volgende dag bemerkte Mevrouw De Groot al gauw, dat de vertrouwelijke bui van haar dochtertje weer voorbij was.

Maar nu hinderde dat haar niet. Zij kon zich best voorstellen wat er tussen de tweeling besproken was. En zij begreep Thea's houding.

Trouwens, zij had het ook te druk om er veel notitie van te nemen. Het grote plan, dat met Kerstmis ten uitvoer moest worden gebracht, vroeg ál haar aandacht.

Op de middag van de eerste Kerstdag zat de tweeling in Thea's kamertje. Zij mocht vandaag voor het eerst weer naar beneden. Vader zou hen straks komen halen, had hij beloofd.

„Toen jij na de koffie weg was, hield er een auto stil en toen was het even zo'n drukte in huis," vertelde het zusje. „En gisteren leek het wel of er met meubels gesjouwd werd. Het klonk tenminste zo. Vind jij het ook een beetje geheimzinnig in huis?"

„Onzin. Meisjesfantasie," bromde de jongen. „Nou ja, de hal is versierd en de voorkamer zit op slot. Daar mocht ik niet in, daar staat de boom zeker. Malligheid voor niks, al die geheimhouding. De deur op slot notabene! Maar bezoek is er heus niet. Ik ga straks toch maar naar Jaap, denk ik."

Toen trommelde hij met zijn vingers tegen het raam en keek strak naar buiten.

„Waar denk je aan?" vroeg het zusje.

„Aan Oma natuurlijk? Die zit daar nou alleen."

„Misschien hebben ze er ook wel een boom en is Oma nu bij die andere dames."

„Ja, dat zal wel. Natuurlijk. Maar daar heeft ze wat aan: bij vréemden! Het was toch misschien beter geweest als we wél wat gevraagd hadden."

„Jij wou het niet," zei Thea.

„Nee, dat weet ik wel. Ik denk het nou opeens. Hè, wat duurt het lang voor Vader ons komt halen. 't Is nou toch schemerig genoeg, zou ik zeggen."

En juist toen ging de deur open en kwam Vader binnen.

„Gaan jullie mee?" vroeg hij. En er klonk zo'n blijde klank in zijn stem, dat de kinderen verrast opkeken.

Vader sloeg, links en rechts, een arm om zijn zoon en dochter. En zo, met hun drieën, liepen ze de brede trap af. De deur van de voorkamer stond wijd open en de tonen van de piano klonken tot hen op:

Nu sijt wellecome,

Jesu, lieve Heer . . .

Toen stonden zij in de open deur. Het eerst zagen ze de boom. Mooi was die in de straling van vele lichtende kaarsjes!

Toen zagen zij „Tante" in haar mooie fluwelen japon. Zij zat voor de piano en haar vingers gleden over de toetsen en speelden het oude Kerstlied.

Stil kwamen de kinderen onder de indruk van de vredige stemming en het stugge en norse gleed weg van hun gezichten. Meteen trok Vader ze wat verder de kamer in.

En daar — half verscholen achter de stralende Kerstboom, stond een invalidenwagentje met . . . met . . .

„Oma!" gilde Thea en vloog naar haar toe.

„Oma," stamelde de jongen en stond meteen aan haar andere kant.

Oma's ene hand lag slap in haar schoot. Dat was de verlamde linkerhand. Maar haar rechterhand streelde om beurten de kindergezichten vlak bij haar.

Toen wenkte zij de jonge vrouw, die nu de plaats van haar dochter had ingenomen in dit huis.

Zij greep haar hand en legde die open op haar schoot.

„Leg jullie je beide handen er nu in,” zei zij ernstig tot de kinderen. En er was een sterke blijde klank in haar oude stem.

„Dit is nu jullie *Moeder* en aan háár danken wij drietjes deze Kerstverrassing.”

„Hoe . . . hoe . . . lang blijft Oma hier?” stamelde Thea.

„Voorlopig tot na Nieuwjaar,” antwoordde Tante rustig. „En als het Oma goed bij ons bevalt, zal Vader het met dat tehuis in orde maken en kan Oma bij ons blijven zolang zij zelf wil. In de logeerkamer staan Oma's eigen meubeltjes weer en . . .”

Maar verder kwam zij niet. Want twee lange meisjesarmen slingerden zich om haar hals en Thea's juichende stem riep blij:

„Moeder! Liéve Moeder! Dit is de allergrootste Kerstverrassing die U ons geven kon!”

Theo stond naast zijn vader. Hij kampte met een hevige ontroering, die hij natuurlijk niet wou laten blijken. Maar toen Tante haar hand naar hem uitstak, greep hij die haastig. Hij wist geen woorden, maar zijn eerlijke jongensogen spraken een duidelijke taal.

„Theo, m'n jongen,” zei Tante zacht met een innige klank in haar stem. En toen vonden ook Theo's lippen het ene woord, waar de vrouw tegenover hem al zo lang op wachtte.

„Moeder! Liéve Moeder!”

Mevrouw De Groot glimlachte. Een stralende glimlach, die haar hele gezicht verhelderde.

Dit was háár Kerstgeschenk.

Dit ene kleine woordje, dat millioenen malen per dag wordt uitgesproken in velerlei talen. Moéder!

Om het te ontvangen had zij een offer moeten brengen. Plaats moeten maken in de herberg van haar hart.

Dat hart werd nu van grote blijdschap vervuld. Want zij wist, dat het geschenk dat zij had ontvangen, het offer waard was.

Het nauwe straatje

RUTH SAWYER

Toen het Kerstkind, in het Bethlehem van Judea, was geboren, vele vele jaren geleden, reden Drie Koningen uit het Oosten er op hun kamelen heen om Hem geschenken te brengen. Zij volgden de ster, tot ze bij de stal kwamen waar Hij lag, een kleine pasgeboren baby. Zij knielden neer en legden hun gaven naast Hem: goud, wierook en mirre. Zij kusten de zoom van het witte manteltje dat Hij droeg en loofden Hem. Toen reden de Koningen weer naar het Oosten, maar niet, voordat zij het Kind

een belofte hadden toegefluisterd. Wat was dat voor een belofte? Die was zo:

„Zo lang er kinderen op de aarde zullen zijn, zullen wij, Drie Koningen, op onze kamelen rijden, zoals wij deze nacht naar U reden. Wij gaven U geschenken en zo zullen wij ieder kind een geschenk geven als herinnering aan U, het Kerstkind van Bethlehem.”

In Spanje weten ze nog wat de Drie Koningen hebben beloofd en als het Kerstavond is, hangt ieder kind zijn sepatico — zijn kleine schoentje — tussen het traliewerk van de ramen, zodat de Koningen kunnen zien, dat er een kind in dat huis woont. Vaak is de schoen met gras gevuld voor de kamelen en er staat ook wel eens een bordje met dadels en vijgen voor de Koningen.

Want de kinderen weten, dat het een verre

tocht is die ze moeten maken, dus dat ze weleens hongerig kunnen worden.

Aan het eind van de dag lopen de kinderen allemaal naar de stadspoort om de Koningen te zien. Maar het is altijd al donker voor ze terug komen. De kinderen zijn dan bang op die donkere weg en hollen hard naar huis, waar ze een gebed uitspreken voor de Ne-

ne Jesu, zoals ze het Kerstkind noemen, en dan stoppen hun moeders hen in bed, waar ze dromen van de Kerstkoningen.

Heel, heel lang geleden, woonde in Spanje, in een druk gedeelte van een grote oude stad, een oude vrouw, die Dona Josefa heette. De straat, waar zij woonde, was heel klein en smal. Zo smal, dat je, als je uit het raam van Dona Josefa's huis leunde, met je vinger-toppen het huis aan de overkant kon aanraken. En als je naar boven keek, leek de hemel alleen maar een smal blauw lintje, dat de huizen aan elkaar bond. De zon kon de weg naar dit smalle straatje nooit vinden.

Je kunt wel begrijpen, dat de mensen die daar woonden erg arm waren; Dona Josefa was ook heel arm. Maar in één opzicht was ze erg rijk. Ze kende meer verhalen dan er feestdagen waren in het hele jaar en dat zijn er een heleboel. Als ze even een ogenblikje vrij had, als ze bijvoorbeeld geen water uit de put moest halen, of niet met gouddraad aan het altaarkleed moest borduren voor de kerk van Santa Maria, dan liep ze haar huisje uit, het straatje in, en riep: „Kinderen, kinderen, kom vlug! Ik heb een verhaal voor jullie!”

En de kinderen kwamen aangevlogen, zoals de grijze duiven op de Plaza als er graan voor hen gestrooid wordt. Ach, wat waren er veel kinderen in dat kleine straatje! Daar waren José en Miguel en de kinderen van Enrique, de schoenlapper, Alfredo en Juana en Esperanza; en de tweelingzusjes van Pancho, de marskramer; en Angela, Maria Teresa, Pedro, Edita en nog veel meer. Het laatst van allemaal kwamen Manuel en Rosita. Zij hadden geen vader, en hun moeder was een wasvrouw, die de hele dag aan de oever van de rivier, buiten de stad, stond te wassen.

Als Dona Josefa de kinderen uit alle donkere hoeken en deuren had geroepen, ging ze midden in het straatje zitten en de kinderen zaten om haar heen. Dat kon je daar gerust doen. Het straatje was zo veilig als wat, omdat het te smal was voor een kar of een paard. Soms kwam een ezel heel langzaam aanwandelen of een geit, die iets kwam zoeken om te eten, maar dat was dan ook net alles.

Het gebeurde op de dag vóór Kerstmis, dat Dona Josefa haar werk had afgemaakt en zoals gewoonlijk, met de kinderen om haar heen, in dat straatje zat.

„Vandaag zal ik jullie een Kerstverhaal vertellen,” zei ze, en toen vertelde zij hun van de Drie Koningen en de Kerstbelofte, die ze aan het Kerstkind hadden gedaan.

„Is het waar — brengen de Koningen nu nog ge-

schenken naar de kinderen?" vroeg Miguel. Dona Josefa knikte toestemmend.

„Ja.”

„Waarom krijgen wij dan nooit iets? De Drie Koningen zijn nog nooit door deze straat gekomen op Kerstnacht. Waarom niet, Dona?”

„Misschien, omdat wij geen schoenen hebben om op te hangen,” zei Angela.

En dat was waar. De arme kinderen in Spanje lopen op blote voeten en ze krijgen vaak pas hun eerste schoenen als ze groot zijn. Manuel had stilletjes naar de anderen zitten luisteren, maar nu trok hij aan de mouw van Dona Josefa's japon.

„Ik weet waarom de Koningen ons geen geschenken brengen. Dat komt omdat de straat te smal is; de kamelen kunnen hier niet doorheen. De Koningen moeten in brede straten rijden, waar geen stenen liggen en die schoon zijn en waar hun lange mantels niet vuil kunnen worden of kunnen blijven haken en waar hun kamelen niet kunnen struikelen. De kinderen uit de grote straten, de rijke kinderen, die vinden geschenken in hun schoenen op Kerstochtend. Is het niet zo, Dona Josefa?”

En Miguel schreeuwde: „Is het waar wat Manuel zegt — alleen de rijke kinderen?”

„Ach, chicito mio, zo zou het niet moeten zijn! Toen die belofte aan Nene Jesu gegeven werd daar in Bethlehem, is er gezegd: aan ieder kind. Ja, ieder klein kind.”

„Maar is het dan niet vreemd, dat ze ons hier vergeten?” hield Manuel vol. „Dit straatje is toch vlak bij de grote straten.”

Toen zei Rosita, terwijl ze van opwinding in haar handen klapte: „Ik wéét het! Het is, omdat wij geen schoenen hebben. Daarom komen ze nooit bij ons. Misschien wil Enrique ons de schoenen lenen die hij aan het repareren is! Alleen maar voor vanavond. Als we schoenen hadden, zouden de Koningen zeker zien, dat er kinderen in deze straat zijn en dan zouden wij vast ook geschenken krijgen. Kom, laten wij Enrique gaan vragen!”

„Madre Dios, dat is een reuze-idee!” riepen ze allemaal. En als een vlucht grijze duiven vlogen ze weer naar het uiterste eind van de straat, waar Enrique de hele dag zat te hameren en te stikken aan de schoenen van de rijke kinderen. Manuel bleef met Dona Josefa achter. Toen het laatste paar bruine voetjes in het keldertje was verdwenen, zei hij zachtjes:

„Als iemand de Koningen nu eens tegemoet zou kunnen gaan en ze vertellen, dat in dit straatje kinderen zijn, die nog nooit een Kerstgeschenk hebben gekregen, zouden ze dan hier komen? Zou dat helpen?” Dona Josefa schudde bedenkelijk haar hoofd.

„Als dat eens kon! Maar ik heb nog nooit gehoord, dat iemand de Koningen ontmoet heeft op Kerstavond.”

In de stad was het druk. Mensen liepen af en aan. In de hoofdstraten wapperden de vlaggen van de daken en bloemenslingers en kransen van laurier hingen boven de deuren van de huizen. Verkopers van suikergoed prezen hun waren aan; de nachtwaker stak de fakkels aan om de poorten en de muren van de stad te verlichten. Overal heerste vreugde. Dat was niet alleen omdat het Kerstavond was, maar óók, omdat de Koning van Spanje zou komen om het Kerstfeest in de stad te vieren. Men fluisterde, dat hij uit het Noorden zou komen rijden met zijn neven, de Koningen van Frankrijk en Lombardië, en dat er een groot gevolg van edelen, ridders en minstrelen was. Anderen zeiden, dat de Koningen helemaal alleen reden, omdat ze dat prettiger vonden.

Toen de zon onderging en de kathedraal goud leek, marcheerden troepen kinderen hand in hand de stad uit. Ze namen de weg, die naar de plek voerde waar de zon onder-

ging, want ze dachten, dat daar het Oosten was en ze zeiden tegen zichzelf: „Zie je, dat is de weg, die de Koningen zullen nemen.”

„Ik heb een mandje vijgen meegenomen,” zei de een.

„Ik heb dadels,” zei een ander.

„En ik,” riep een derde, „ik heb een zak met citroenen. Dat is goed voor de dorst!”

En ze lieten elkaar hun gaven zien, die ze voor de Koningen hadden meegebracht. En terwijl ze zo samen liepen te babbelen, begon een kind een volksliedje te zingen. Een ogenblik later zongen de anderen mee en hun stemmen klonken door de stille avond. Achter de heuvels ging de zon onder en liet miljoenen kleine vonkjes op de weg achter. „Daar in de verte komen de koningen!” riepen de kinderen. „Je kunt de weerschijn van hun kronen en hun geborduurde mantels al op de weg zien. Ze konden weleens kwaad worden, dat wij nog zo laat op straat zijn; kom, laten wij gauw naar huis hollen, voordat ze ons zien!”

De kinderen maakten rechtsomkeert. Ze renden naar de stad terug, naar huis, waar hun moeders op hen wachtten en hun witte bedjes klaar stonden.

Maar één kind bleef op de weg achter, een klein jongetje op blote voetjes. Zijn naam was Manuel. Hij keek tot de kinderen binnen de stadspoorten verdwenen waren en liep verder in de richting waar de zon was ondergegaan.

„Ik heb geen geschenken voor de Koningen,” dacht hij, „maar er is vers gras langs de weg en dat kan ik verzamelen voor de kamelen.” Hij stond stil en propte het blauwe vestje dat hij droeg, helemaal vol met gras. Hij liep een heel eind de weg op, tot hij vreselijk slaperig werd.

Wat was het stil op de weg! Het zou al gauw helemaal donker zijn.

„Ik wou dat ik bij die andere kinderen was, veilig in de stad; want het is griezelig zo in donker alleen op de weg . . . Mammie zal wel gauw thuis komen om eten te brengen voor Rosita en mij. Misschien heeft ze vanavond wel amandelkoek — wie weet . . .”, dacht Manuel. „Zou Rosita niet vergeten te bidden? Mijn voeten doen pijn van de stenen; de avondwind is koud; ik ben zo moe en ik loop te strompelen. O, Nene Jesu, luister naar mij! Ik bid: Stuur de Drie Koningen vóór Manuel te moe en te bang is geworden!” Hij deed nog een paar stappen en werd toen als een rietje door de wind omver geblazen. Manuel was vast in slaap.

Hoe lang hij geslapen heeft, kan ik je niet vertellen, maar hij werd wakker, doordat er een hand op zijn schouder werd gelegd. Hij sloeg zijn ogen op en zag — ja, hij zag de drie Koningen! Groot en schitterend waren ze in het sterrenlicht. Hun mantels waren met duizenden en duizenden edelstenen bewerkt. Eén stond er gebogen over Manuel en vroeg hem, wat hij zo laat op de weg deed.

Manuel stond op, en voelde in zijn vestje naar het gras dat hij verzameld had.

„Dit is voor de kamelen, senior; ik heb niets anders voor U. Maar U rijdt op een paard, deze Kerstavond!”

„Ja, wij rijden op paarden. Wat kan jou dat schelen?”

„Neemt U mij niet kwalijk, senores, niets. De drie Koningen kunnen natuurlijk op paarden rijden, als zij dat willen; alleen, ze hebben ons altijd verteld dat zij op kamelen reden als zij uit het Oosten kwamen.”

„Wat wil dat kind?” De stem was vriendelijk, maar klonk ongeduldig, als van iemand, die iets doen moet waarop gewacht wordt en die daar graag aan wil beginnen.

Manuel hoorde en voelde dit allemaal met verbazing aan. „Stel je voor, dat ze geen tijd hadden om te komen, of geen geschenken genoeg!” Hij legde een verlangend, smekend

handje op de mantel van een van de Koningen.

„Ik kan de paarden leiden als U wilt komen. Het is een klein straatje en 't is moeilijk dat U er een aan ieder kind zou geven? Hern een geschenk zou willen brengen, alleen hebben nooit een geschenk gehad — nog no daar. U heeft het Kerstkind toch beloofd, „Weet je wie wij zijn?“

innert U zich dat niet? De meesten van ons te vinden, senores; ik dacht dat U misschien één Kerstgeschenk”.

maar een klein geschenk voor die kinderen

Manuel antwoordde verheugd: „O ja, Excellenties, U bent de Drie Kerstkoningen en U komt uit Bethlehem. Wilt U met mij meegaan?“

De Koningen spraken even samen en toen zeiden ze: „Goed, wij komen.“

Eén van hen tilde Manuel op zijn paard en heel stilletjes reden ze de stad binnen. De bewaker lag te slapen bij de poort; de straten waren leeg. De versieringen aan de huizen waren in donker niet te zien. Ze reden door de hoofdstraten, tot zij eindelijk bij het kleine straatje kwamen. De Koningen stegen af. Zij gaven de leidsels aan Manuel, ze tilden hun rijk geborduurde mantels een beetje op en liepen het straatje in. Manuel kon zijn ogen haast niet geloven, toen hij zag, dat ze van huis tot huis gingen en dat ze tussen de ramen naar de schoenen voelden, die aan het traliewerk hingen. Hij zag, dat zij de schoenen, die Enrique de schoenlapper aan de kinderen geleend had, met glanzende goudstukken vulden.

's Morgens, toen de kinderen vrolijk en blij voor hun goudstukken speelgoed en snoep-rijen gingen kopen, vertelde Manuel zijn avontuur aan hen allen. Zij kochten ook iets voor Dona Josefa: een klein beeldje van Maria met het Christuskind in haar armen.

En zo zie je, dat de belofte, die eens in Bethlehem werd gedaan, opnieuw werd gegeven en gehouden. Want, jaren later, toen Manuel al groot was en zelf een heleboel Nino's had, kwamen de Koningen op Kerstavond nog altijd geschenken brengen in het kleine straatje.

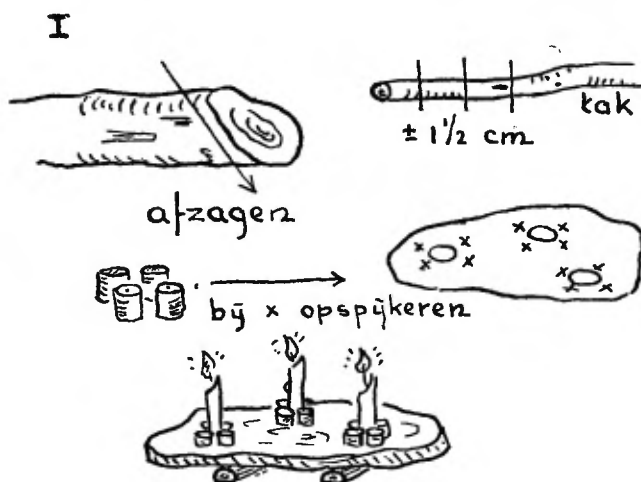
*(Dit verhaal werd overgenomen uit de nieuwe Kerst-
bundel „Voor Kerstmis deze kant uit“ door Ruth
Sawyer, vertaald door Beccy de Vries.*

Uitgave Ploegsma, Amsterdam, prijs geb. f 4.90)

Zelf aan het werk!

A. TANJA en MIEN LABBERTON

Nu hebben jullie je Kerstboek al bijna helemaal uitgelezen, maar er komt nog wat! En wie het boek vorige jaren ook gehad hebben, weten al wat het is. Allerlei werkjes voor jullie — daar komt het op neer, en fijne werkjes! Eerst vertelt mijnheer Tanja jullie, hoe je enige Kerstartikelen zelf kunt maken, en ze zijn zó (als je ze goed maakt tenminste!), dat je ze ook voor een volgend jaar bewaren kunt. Een stevige kaarsenhouder, aardige kandelaartjes van plastic draad, een lantaarntje, een kaarsenhanger — dat zijn allemaal van die prettige dingen om te maken, om te bezitten en om cadeau te geven. Doe er dus goed je best op, en lees nu maar eerst aandachtig wat mijnheer Tanja je zelf schrijft.

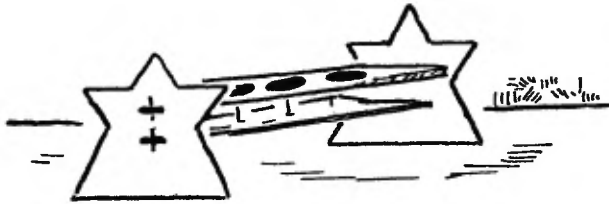
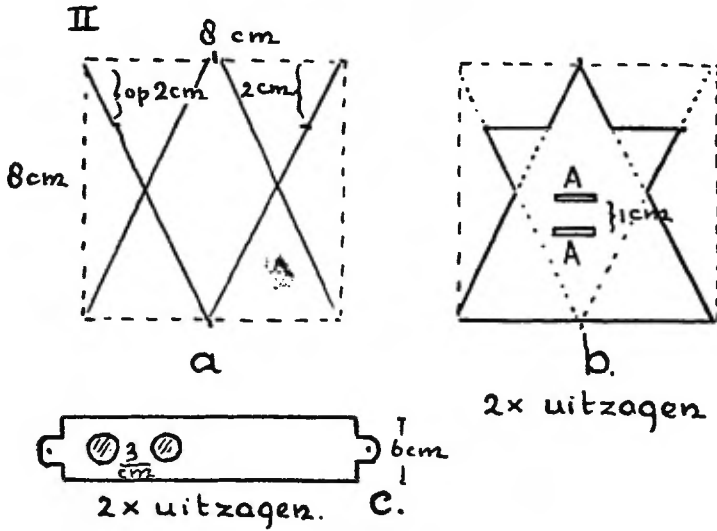

Zeg, 't lijkt me leuk wat voor Kerstmis te maken, waar je 't volgend jaar ook nog plezier van kunt hebben. 't Werkstukje zal dan stevig moeten worden. Tja, er zal dus een stukje hout bij te pas moeten komen. Ook wat scherp gereedschap. Voor onze jongsten wordt het dus: opgepast! Welnu: probeer samen met je oudere broer of zus iets te maken. Dat is leuk!

Kandelaars moeten er natuurlijk op tafel komen. Scharrel maar een mooi plankje op

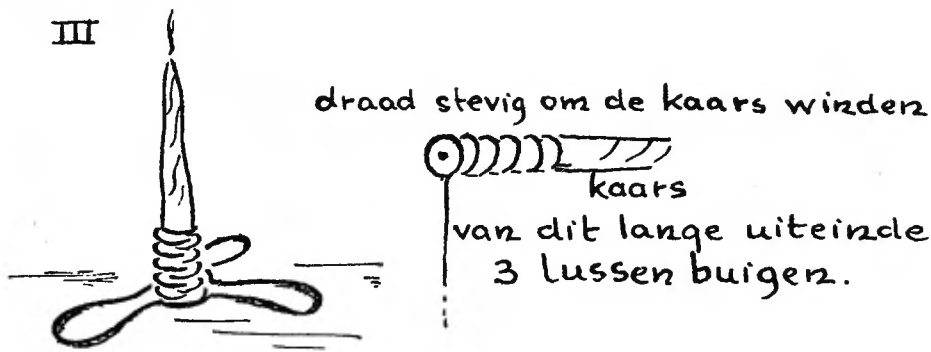
(± 1 cm dik) of zaag een plak hout van een dikke tak. Scheef zagen! Dat gaat moeilijk, hoor! Maar geef het niet op, je vindt je kandelaar dan juist veel mooier. Bekijk tekening I maar goed. Zet een potloodlijntje op 't plankje, waar de kaarsen komen en trek ze dun om. Zaag korte stukjes van een mooie tak. Spijker 4 van die stukjes dicht om de rand van de omtrek van de kaars; hiertussen staat de kaars stevig. Heeft je tak een mooie „schil“, dan laat je alles zo en lakt het hele geval. Je plankje moet je even schuren en schilderen. Je kunt nog 2 takjes aan één kant mooi vlak snijden en die als pootjes onder de kandelaar spijkeren.

Nu een *kaarsenhouder* van *triplex*. Tekening IIa, b en c moet het je duidelijk maken. Tek. II a en b laten zien, hoe je op een vierkantje triplex de zijanten tekent. Zie je dat het 2 driehoeken zijn? Op 2 cm van boven 2 punten zetten voor de korte dwarslijntjes. II b heeft stippellijnen en dikke lijnen. Langs die dikke lijnen zaag je 2 zulke figuren uit. Tekening II c zaag je ook 2 maal uit, maar er komen maar in één plankje gaten voor de kaarsen, 3 cm van elkaar. De uitsteeksels passen *precies* (!) in de gaten A. Door 't gaatje (boren!) sla je dan een spijkertje en dat is alles. Keurig opschuren, schilderen

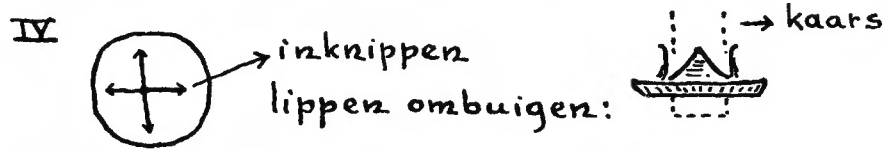
en lakken. O ja, 't plankje is 6 cm breed, maar de lengte? Wel, dat hangt er vanaf, of je 2, 3 of 4 kaars-gaten maakt. Door 't onderste plankje sla je precies onder die gaten een scherp spijkertje met de punt naar boven. Hierop prik je de kaars vast.

Van plastic-draad kun je mooie dingen maken. 't Is goedkoop en mooi gekleurd. Bijv. plastic schel-draad of drooglijn-draad. Let erop, dat het goed *stevig* is. Met het slappe draad (zonder „kern”) begin je niets. Stevig draad blijft in de vorm waarin je het buigt. In tekening III zie je nu, hoe we *kandelaars voor kleine kaarsen* buigen. Neem ± 60 -

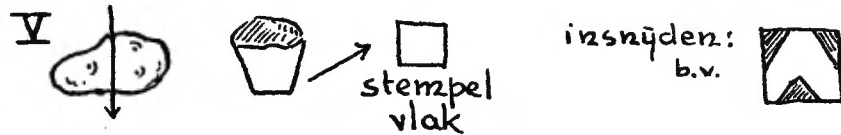
70 cm draad, buig ± 10 slagen om de kaars en buig van 't lange overblijvende uiteinde 3 lussen. Zorg dat die lussen vlak liggen, dan staat ons kaarsje stevig. In plaats van lussen kun je ook een ster of een hulstblad buigen. Maar teken dat dan eerst op ware grootte en buig de draad *langs* de tekening.

Weet je wat lastig is? Het druipende kaarsvet. Ik stop wel eens een prop watten tussen kaars en gat, dat vangt wel iets op. Bij de kandelaar van tek. II kun je een *melkfles-dop*

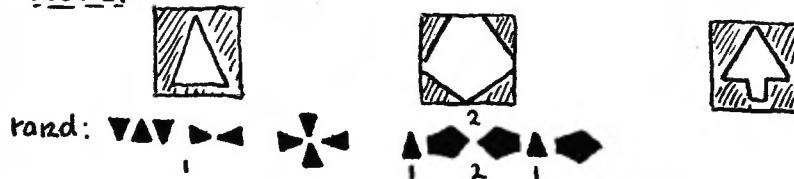

inknippen en om de kaars schuiven. Als dit schaalteje (even gladstrijken, *met* opstaand randje) vol is, schuif je er een nieuwe om. (Tek. IV.)

Voor de draadkandelaars knip je een aantal sterren, klokken, hulstbladeren uit stevig papier of dun karton en versiert deze *onderleggers* met aardappelstempels. Van een rauwe aardappel snijd je een stempel met stempelvlak (tek. V). Met een scherp mesje snijd je het gestreepte weg, zodat het driehoekje enz. er *op* ligt (uitsteekt). Nu wat

Voorb.

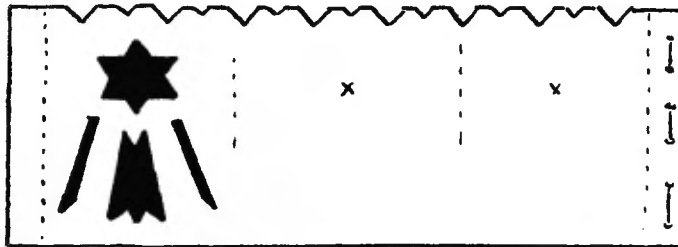
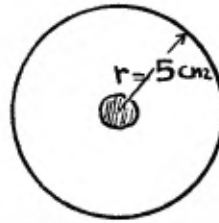
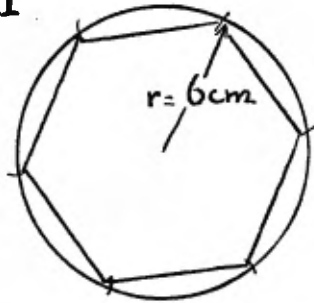

plakkaatverf of gekleurde inkt op een lapje, of stukje vilt in een dekseltje en maar stempelen. Maak flink wat onderleggers, je kunt ze immers maar éénmaal gebruiken!

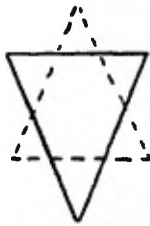
Een *Kerstlantaarntje* voor de schemering (tek. VI). Vraag bij de timmerman een restje zachtboard. Met de figuurzaag vlieg je er door, de zaagranden voorzichtig bijschuren en je werkstuk is keurig. Het kleuren van zachtboard gaat het best door het te sprotsen. Dat doe je met plakkaatverf op een oude tandenborstel, die je snel heen en weer wrijft over een stukje horretjesgaas of een oude haarkam, vlak boven het zachtboard. De kleine spatjes op het zachtboard geven het een mooie kleur.

En nu de Kerstlantaarn. Met 6 cm tussen potlood- en passerpunt zet je een cirkel op je zachtboard en past die 6 cm op de cirkel af: de zeshoek is klaar. Uitzagen maar. Nu nog een *cirkel* van 5 cm, met in het midden een gat voor de kaars (precies passend!). Het kapje maak je van een strook dun karton, stevig tekenpapier of zelfs perkament. Lengte 35 cm, breedte ± 10 cm. Pas de strook even om de cirkel zachtboard, je laat de uiteinden ± 1 cm over elkaar vallen en knipt de rest weg. Teken die ± 1 cm op beide

VI

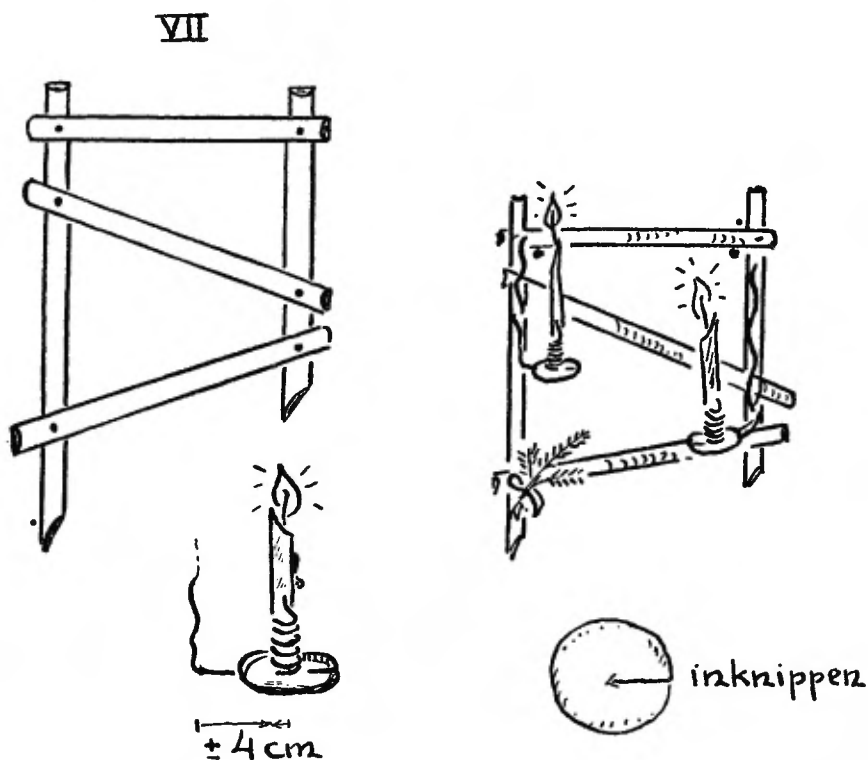
bij x dezelfde figuur uitsnijden

einden af (tekening VI). Snijd nu 3 x (goed verdelen!) de ster met stralen uit. Smeer aan de *binnenkant* lijm *rondom die ster* en plak er bv. rood vloeipapier op. Op de tekening zie je goed, hoe je zo'n ster tekent: het zijn 2 driehoeken. Zet nu 't kapje om de cirkel, plak de uiteinden vast of rijg er een mooi koordje door (zie tekening). Je kunt het kapje om de cirkel lijmen, maar ook vastprikken met stoelnagels. Dat zijn die lange spijkertjes met grote ronde kop. Je duwt ze zo in 't zachtboard. Schuif weer een melkfles-dop uit tekening IV om de kaars.

In tekening VII zie je een *kaarsenhangertje*. Het raampje spijker je met kleine koperen spijkertjes in elkaar. (Pas op splijten, dus eerst gaatje boren.) Je kunt de latjes rond schuren, maar de achterkant snijd je vlak. Heel goed te gebruiken is: spaans riet (dik), dat snijdt en splijt heel mooi en je hoeft dat niet te kleuren. Ook takken kun je gebruiken.

De kaarsenhouders maak je weer net als die op tekening III. Het lange uiteinde buig je nu echter een paar maal om de latjes. Zorg dat er ± 4 cm ruimte tussen raampje en kaars blijft en gebruik vooral *stevig* draad. Knijp de onderste winding bijna dicht, anders zakt de kaars er door. Knip een melkfles-dop in (zie tekening) en schuif die tussen de

onderste winding. Met een dennentakje fleur je het geheel op. Je kunt het ophangen op 2 spijkertjes onder 't bovenste dwarslatje.

Wel, jongens en meisjes, doe je best. Beloof me echter één ding: houd de kaarsen in het oog en doof ze *tijdig* uit. Zo voorkom je brandgevaar en beschadiging van je werkstukjes.

A.T.

* * *

En nu volgen de andere opgaven, waarmee het weer net gaat als vorige jaren. Er komen er *zes* en voor wie ze goed maakt, zijn er weer mooie boekenprijzen mee te verdienen! Natúúrlijk maak je ze zo goed als je maar énígszins kunt, want het is kerstwerk, en daarop doen we allemaal bijzonder ons best. Terwijl je er mee bezig bent, zijn je gedachten bij Kerstmis. Bij de herders in het veld, of bij de Koningen op hun kamelen op hun lange tocht, of bij het Kindje in de kribbe of bij het versieren van je eigen kerstboom, en het denken aan al deze dingen maakt je blij en goed van binnen. En wie zou dan zijn kerstwerk niet graag zo goed mogelijk doen?

EEN ONTMOETING

I

'T WORDT FEEST!

Allereerst is er dan weer de losse kleurplaat. Daar kan elk kind aan meedoen, of je nu vijf of zes of tien of veertien jaar bent. Want je mag kleuren met pastel of met kleurpotloden of met verf, net zo je maar wilt. Je ziet natuurlijk dadelijk wat hij voorstelt: vier kinderen zijn bezig hun kerstboom op te sieren! Denk maar dat je zelf één van die vier bent. Je hebt veel kleurtjes nodig, hoor. De kleding van de kinderen, dingen in de kamer, de boom, de versierselen, alles moet een beurt krijgen! En het is nog niet zo makkelijk, keurig binnen de lijntjes te blijven. Maar dat kunnen jullie wel, dat weet ik al lang! Dit wordt dus echt een fleurige, vrolijke Kerstmisplaat.

Veel succes er mee!

II

EEN ONTMOETING

En de tweede opgave is de verhalenplaat. Je ziet hier drie kinderen, die stellig op weg zijn ergens naar toe. Waar naar toe? Wat hebben ze bij zich? Hoe heten ze? Hoe oud zijn ze? Ze wonen zeker niet midden in een stad? Waar dan wel? Weten ze de weg goed door het bos? Maar kijk nu toch, wat zien ze dáár nu opeens? Wat is dat voor een dier? Waarom loopt het niet weg? En wat gaat er nu gebeuren?

Daar moet je eens goed over nadenken! En als je dat gedaan hebt, dan ga je je verhaal maar netjes opschrijven, en zet er als titel boven: „Een ontmoeting”. Het hoeft niet zo lang te zijn, hoor. Voor kinderen onder de tien jaar is één schriftblaadje voldoende, voor kinderen boven de tien mogen het er twee zijn. Dus: netjes en duidelijk schrijven en zo min mogelijk fouten maken. En vooral ook geen doorhalingen!

III

VISITEKAARTJES

De derde opgave is heel wat anders. Hieronder vinden jullie zes „visitekaartjes”, d.w.z. kaartjes waar iemands naam en woonplaats op staan. Nu is het grappige van deze kaartjes, dat je, als je de letters ervan anders rangschikt, telkens de naam kunt krijgen van een persoon uit het Nieuwe Testament. Het zijn alle zes namen, die je stellig goed kent uit je bijbelse verhalen.

Hier zijn ze:

I. E. Damalga Maarn

N. Pruim Soest

V. N. Monneys Erica

P. Pattunio Sluis

J. Noodspan Heerde

A. J. Vatafoezi Arnhem

Welke zes personen zijn bedoeld?

IV

WELK PLAATJE MAAK JE?

De vierde opgave is zo: je vindt hieronder een klein versje. Dat moet je eerst eens goed lezen en er even over nadenken. En als je dat gedaan hebt, ga je het keurig netjes en zonder één enkele fout overschrijven en er een tekening bij maken. Je mag natuurlijk ook méér dan één tekening maken – dat moet je zelf maar weten. Zeg nu niet, dat je niet goed tekenen kunt, want het gaat hier niet alleen om het mooie tekenen, maar vooral om in je tekening te laten zien, dat je het versje goed begrepen hebt en dat je hart en je liefde voor het Kindje in de kribbe als het ware meegetekend hebben. Kun je begrijpen, dat dat „schaapje” misschien ook wel een kind zou kunnen zijn? Misschien ben jij het wel . . . Hier volgt dan het versje:

HET SCHAAPJE

Achter de herders van Bethlehem aan
is een klein schaapje,
een zoekend klein schaapje,
stilletjes mee naar binnen gegaan.

En toen de herders weer heen zijn gegaan,
bleef nog dat schaapje,
dat hunk'rende schaapje,
stilletjes maar bij het kribje staan.

Toen keek het Kindje het schaapje aan . . .
't handje ging strelen,
't wou al wel spelen!
en door het venstertje lachte de maan.

V

HET KERSTMENU

Weten jullie nog, dat je vorig jaar zulke mooie naamkaartjes voor de kersttafel hebt mogen maken? We gaan nu ook weer voor een kerstmaaltijd zorgen, maar nu maken we niet de naamkaartjes, maar de *menu's*, de kaarten, waar het hele kerstdiner op staat! Want ja, we gaan naar een heerlijk fijne en uitgebreide kerstmaaltijd! En het leukste is, dat je het allemaal zelf moet bedenken, net alsof je zelf de gastheer of de gastvrouw bent. Op een kerstmaaltijd eet je geen erwtensoep, en ook geen boerenkool met worst of hutspot. Dan eet je allemaal echte fijne Zondagse heerlijkheden. Een lange lijst! Als ik die menu's van jullie krijg, ga ik stellig zitten watertanden! De opgave is dus zo:

Maak *drie menu's* voor een *feestelijk en heerlijk kerstdiner*. Drie verschillende menu's, en zet er op de achterkant bij, welke je zelf het liefst zou meeëten. Die moeten natuurlijk keurig en keurig geschreven zijn, met een beetje een bijzondere letter, in kerstkleuren of zo. En boven aan het menu moet eerst een mooie kerstspreuk staan. Die mag je ook zèlf kiezen. Een tekst, of een regel uit een kerstlied bv. Het moet op dun wit karton. Gekleurd karton mag ook wel, maar dan licht gekleurd. En als je de spreuken en de

gerechten er op hebt staan, ga je je drie menukaarten nog wat versieren met toepasselijke tekeningetjes.

Nu, ik ben benieuwd, hoor, wat je je gasten zult gaan voorzetten!

VI

DOE DAT OOK EENS!

En nu komt de laatste opgave. Het zou vast niet naar jullie zin zijn, als het grote cijfer-raadsel ontbreken zou, want dáár beginnen jullie toch zó knap in te worden! Daarom heb ik hem van 't jaar maar flink lang gemaakt, liefst 140 letters. Hij bestaat uit 30 woorden. Zet vooral ook de komma's er goed in, hoor! De gegevens zijn:

20 - 35 - 40 - 95 - 102 - 70 - 45 - 8 - 79 - 122 - 56 hoor je in de kerk.

128 - 2 - 113 - 88 - 77 - 28 - 53 - 42 - 63 - 109 - 126 - 139 - 73 - 121 hoor en zing je veel in deze tijd van het jaar.

14 - 116 - 32 - 132 - 105 - 60 - 5 - 96 - 82 - 111 - 24 - 134 - 103 - 119 - 107 - 118 wordt vier Zondagen achtereen aangestoken.

129 - 4 - 137 - 99 - 76 - 140 - 68 - 7 - 17 duurt van December tot in Maart.

97 - 39 - 67 - 81 - 59 - 117 - 42 - 19 - 12 - 6 - 58 - 110 - 52 heerst er in die tijd voor veel dieren.

1 - 34 - 74 - 40 - 98 - 135 - 83 - 123 - 85 - 50 - 138 een erge vorm van het voorgaande, bij harde kou.

72 - 104 - 125 - 93 - 47 - 133 - 91 - 136 - 43 bloeit in deze weken.

29 - 114 - 87 - 64 - 96 - 102 - 25 - 38 - 27 - 31 mooie vogel, blauwgrijze rug, blijft 's winters hier.

65 - 18 - 75 - 94 - 57 - 103 - 21 - 30 - 54 - 88 klein acrobaatje onder de vogels.

26 - 115 - 84 - 62 - 83 - 127 - 101 - 33 - 3 wintertractatie voor alle mezen.

78 - 22 - 89 - 124 - 71 - 5 - 49 - 90 - 37 - 16 - 48 - 10 zijn ze óók dol op. Maak ze maar voor ze!

106 - 14 - 71 - 36 - 66 - 25 - 59 lusten de vinken graag.

96 - 13 - 41 - 80 - 131 - 69 - 100 - 31 - 51 - 9 - 11 kerstractatie voor de mensen.

86 - 108 - 23 - 92 - 120 - 99 - 2 heb je, denk ik, wel eens in meegezongen.

52 - 13 - 46 - 61 - 112 - 12 wiegje in de stal.

7 - 83 - 44 - 130 - 15 - 55 ik wens je toe dat die in je kerstvacantie open is!

Om deze opgave te maken, moet je de getallen van 1-140 goed ruim en duidelijk *naast elkaar* opschrijven. Dan ga je de woorden bedenken en zet elke letter daarvan onder zijn aangegeven getal. Zo ontstaat tenslotte die prachtige lange zin. En daar zet je dan maar een uitroepteken achter! En als je dan ook nog gaat doèn, wat er in die zin staat, dan is het dik in orde, want daar zit veel plezier aan vast! Denk er om, dat de zin èn de woorden ingeleverd moeten worden.

Ziezo, daar zijn ze dus weer, je zes opgaven. Je kunt er één van maken, of twee, of drie, of alle zes! Net zoveel als je wilt. Maar wie ze alle zes goed inleveren, nu, die komen op een aparte prijzenlijst te staan, voor extra mooie boeken. Ook de inzenders van vijf, en van vier opgaven, krijgen een aparte lijst. Maar ook met één opgave, erg goed en keurig netjes gedaan, kun je al een boek verdienen. 't Is dus de moeite waard, je weer eens flink er op in te spannen!

En let nu goed op de volgende zeven voorschriften:

- 1e. Elke opgave moet op een apart vel behoorlijk papier worden gemaakt, en voorzien zijn van je volle naam, je volledig adres, je leeftijd en je geboortedatum.
- 2e. Je brieven moeten goed gefrankeerd zijn. Ook kleurplaten mogen niet als drukwerk verzonden worden.
- 3e. Voor meerdere kinderen uit eenzelfde gezin zijn bij de Uitgeverij Ploegsma, Spiegelgracht 19, te Amsterdam-C. nog losse kleurplaten extra aan te vragen. Doe dit dan bijtijds, want er is maar een beperkt aantal.
- 4e. Er moet met goede inkt en goede pen geschreven worden, *niet* met ballpoint of potlood.
- 5e. Je inzendingen moeten uiterlijk 15 Januari a.s. ingestuurd worden bij:
Mej. Mien Labberton, J. J. Talsmalaan 14, te Oosterbeek.
- 6e. Wie het geluk hebben een prijs te behalen (vorig jaar waren er over de honderd!), moeten mij de goede ontvangst daarvan even per omgaande berichten. Stel dit niet uit, prijswinnaars, maar wees zo beleefd het dádelijk even te doen.
- 7e. Wie dat graag willen en het vragen, kunnen de kleurplaat terug krijgen, mits er voor de terugzending voldoende porto is ingesloten. De postzegels daarvoor vooral niet vastplakken! Je kiest dan een postzegel waar het gegomde witte strookje nog aan vastzit en dat plak je dan vast. Dan zit de postzegel zelf vrij. Let hier goed op.

Dat is alles. Dus nemen we nu weer afscheid van elkaar. Ik wens je veel genoeg, goede aandacht en echte toewijding toe voor al dit kerstwerk. Maar bovenal wens ik je een gelukkig en gezegend Kerstfeest toe.

Een hartelijke Kerstgroet dus aan allen, en zo God wil, tot volgend jaar!

Mien Labberton.

De WIELEWAAL-REEKS

Voortreffelijke jeugdboeken, zowel naar inhoud als uitvoering.

Bestemd voor de leeftijd van 9—12 jaar (behalve „Een nieuwe morgen” en „Ik kom U helpen, dokter”, die voor wat ouderen zijn geschreven).

Gebonden slechts f 2.95

Johan Winkler - IK KOM U HELPEN, DOKTER!

Een boek over Albert Schweitzer, voor de jeugd geschreven. De opzet is geheel oorspronkelijk. Door het lezen van dit boek raakt de jeugd in kennis met het werk en de idealen van de man aan de zoom van het oerwoud.

L. Fitinghoff - DE KINDEREN VAN DE GROTE FJELD, 7e druk

Thans verschijnt dit mooie klassieke boek ook in deze goedkope reeks. Door moed en volharding, geloof en vertrouwen weet een groep kinderen de zwaarste moeilijkheden te trotseren.

A. Winkler-Vonk - HEIDI, 6e druk

Dit boek, voor vele ouderen een onvergetelijke jeugtherinnering, is opnieuw bewerkt. Een fleurig boek, dat door de jeugd van deze tijd weer graag wordt gelezen.

A. Winkler-Vonk - HEIDI EN PETER, 3e druk

Wie „Heidi” gelezen heeft, zal zeker ook verlangend zijn te lezen hoe het met de verschillende personen uit dit boek verder ging.

C. E. Pothast-Gimberg - WOUT, DE BRANDWEERJONGEN, 2e druk

In bijna elke jongen leeft het verlangen een „held” te zijn. De kwieke Wout wil dolgraag brandweerman worden en levert het bewijs, dat hij moed bezit en weet te helpen bij gevaar.

Margreet Bruijn - DE WONDERKETING

Een verhaal vol avonturen, dat vertelt van vriendschap door dik en dun en van helpen in de nood, ook al lijkt het nog zo moeilijk!

Margreet Bruijn - DE ZILVEREN SCHAATSSEN

Het oude en overbekende boek, dat door de oudere generatie werd stukgelezen, voor de jeugd opnieuw geschreven. Maar het bleef een boeiende, geheimzinnige geschiedenis en het zal ook nu weer in één ruk worden uitgelezen.

J. Jackson - JUULTJES GEHEIM

Een fleurig verhaal vol verwickelingen, waarin Juultje bewijst veel voor haar „geheim” over te hebben.

A. Rutgers v. d. Loeff-Basenau - JIMMY EN RICKY

Een verhaal van twee Amerikaanse jongens, vrienden door dik en dun, en de zwervershond Paula. Fris en vol humor.

D. Wechsler - EEN NIEUWE MORGEN, 2e druk

Dit verhaal speelt zich af in een kinderdorp in Zwitserland, waarin kinderen uit vele landen wonen, waar veel vrolijkheid en kameraadschap heerst, maar waar ook de moeilijkheden en de strijd niet uitblijven.

Een aantal bundels met kerstverhalen voor de jeugd:

M. Hesper-Sint en

Greet Konings

EEN BOOM VOL LICHTJES f 3,95

C. E. Pothast-Gimberg

DE KERSTSCHOOF, 4e dr. „ 3,50

C. E. Pothast-Gimberg

KERSTMIS IS GEKOMEN „ 3,50

C. E. Pothast-Gimberg

MIDDEN IN DE WINTERNACHT „ 3,90

Mien Labberton

WAAR DE KAARSEN BRANDEN „ 3,60

N. Basenau-Goemans

MENSEN EN DIEREN IN DE

KERSTNACHT, 4e dr., „ 5,90

Verkrijgbaar in de boekhandel

UITGEVERIJ PLOEGSMA — AMSTERDAM-C.

